

ZONNEPARK SPIESBERG

Ruimtelijke onderbouwing

Definitief 1.1

NL.IMRO.1894.OMG0181-ON01

september 2024
(herziene versie juli 2024)

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
Hoofdstuk 1 - Het plan	3
Hoofdstuk 2 - Planologische situatie.....	7
Hoofdstuk 3 - Beleidskader	10
Hoofdstuk 4 - Landschap.....	24
Hoofdstuk 5 - Onderzoek van de omgevingsaspecten	27
Hoofdstuk 6 - Economische en maatschappelijke haalbaarheid	37
Hoofdstuk 7 – Resultaten vooroverleg	40

Inleiding

De gemeente Peel en Maas heeft als doelstelling om in 2050 klimaat- en energieneutraal te zijn. Om dit te realiseren wil de gemeente o.a. inzetten op het opwekken van duurzame energie. In het verlengde van de gemeentelijke klimaatdoelen en de Duurzaamheidsagenda is een maatschappelijke tender gestart. Het initiatief voor Zonnepark Spiesberg is een van de twee geselecteerde initiatieven van de maatschappelijke tender.

Het plangebied van Zonnepark Spiesberg is 14,5 hectare groot. Dit biedt plaats aan circa 27.000 zonnepanelen, op het zuiden en oost/west georiënteerd. Dit levert een opgesteld vermogen op van meer dan 15 MWp waarmee er meer dan 14 GWh/jaar groene elektriciteit opwekt wordt. Een groot deel van het perceel blijft onbedekt om de biodiversiteit verder te bevorderen en op een ecologisch verantwoorde wijze te beheren.

Het realiseren van Zonnepark Spiesberg is in strijd met de regels van het vigerende bestemmingsplan “Buitengebied Peel en Maas”. De strijdigheid kan worden opgeheven door een uitgebreide omgevingsvergunningprocedure voor planologisch strijdig gebruik op grond van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 Wabo. De beoogde exploitatieperiode betreft 30 jaren. Voor deze voorbereidingsprocedure is een ruimtelijke onderbouwing noodzakelijk. Ten behoeve van deze procedure is deze ruimtelijke onderbouwing opgesteld.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 beschrijft het plan en plangebied. Hoofdstuk 2 gaat in op de planologische context, zoals deze momenteel is. Hoofdstuk 3 beschrijft de beleidscontext en relevante beleidsstukken in relatie tot voorliggend plan. In hoofdstuk 4 wordt de landschappelijke inpassing toegelicht. Hoofdstuk 5 gaat in op de omgevingsaspecten. Tot slot, behandelt hoofdstuk 6 de economische en maatschappelijke haalbaarheid.

Hoofdstuk 1 - Het plan

Ligging van het plangebied

Het plangebied is gelegen op de Spiesberg in Grashoek, op grondgebied van de gemeente Peel en Maas en bestaat uit kadastrale percelen Helden K19 en K50 met een oppervlakte van respectievelijk 78.931 m² en 66.473 m². Het totale plangebied kent daarmee een oppervlakte van 14,54 hectare. Het plangebied ligt direct langs de A67 en de 380 kV hoogspanningsleiding van TenneT. De oostelijke zijde grenst aan een bosgebied, dat in eigendom en beheer van Staatsbosbeheer is. Ten noorden van het plangebied liggen agrarische gronden. Aan de westelijke zijde liggen ook weilanden, met een agrarisch bedrijf en enkele woningen. Aan de zuidzijde grenst het plangebied aan de A67.

Figuur 1 Kaart met markering plangebied Zonnepark Spiesberg

Huidige situatie

Het plangebied heeft een agrarische functie en wordt momenteel gebruikt als akkerland en wordt begrensd door verharde en onverharde wegen in combinatie met oppervlaktewater. Binnen het plangebied zijn geen opstallen aanwezig. Er is amper bebouwing in de omgeving aanwezig; op enige afstand staat het gebouwencomplex van de Nieuwe Koningshoeve (Spiesberg 28) en aan de andere zijde van de snelweg sluit een deel van de verspreide bebouwing van Spiesberg (huisnummers 22, 24 en 26) aan op de projectlocatie. Geconcentreerde bebouwing in de vorm van een tuinbouwgebied met kassen is in Noord-Brabant gelegen direct ten zuiden van het dorp Helenaveen. De landschappelijke inrichting (verleden en heden) zijn beschreven in het Landschaps-, water- en biodiversiteitsplan welke is bijgevoegd als bijlage 12.

Beschrijving plan

Zonnepark Spiesberg is een zonnepark op een ontwikkelperceel van circa 14,5 hectare groot. Hierop worden circa 27.000 zonnepanelen, deels op het zuiden en deels oost-west georiënteerd, geplaatst. Dit levert een opgesteld vermogen op van meer dan 15 MWp waarmee we meer dan 14 GWh/jaar

groene elektriciteit gaan opwekken. Een groot deel (ruim 50%) van het perceel blijft onbedekt om de biodiversiteit verder te bevorderen en op een ecologisch verantwoorde wijze te beheren.

Om inzicht te geven in de toekomstige invulling van dit gebied, is een eerste inpassingsplan gemaakt. Hierbij is gekeken naar de bestaande structuren, zijn wandelroutes in kaart gebracht en zijn de mogelijkheden voor de versterking van de natuur in ogenschouw genomen. Daaruit kwam een plan waarin het open ontginningsgebied gerespecteerd blijft, waterberging geborgd is en de bestaande wandelroute wordt verrijkt. Vanuit de omringende omgeving is het zonnepark nauwelijks te zien door gebruik te maken van bestaande bomenrijen met struikjuweel en toepassing van groenstroken rondom, des te leuker om er ter plekke extra goed naar te kunnen kijken.

Aangezien het lokale elektriciteitsnet niet altijd beschikbaar is voor teruglevering van de hier opgewekte elektriciteit, is het voornemen om de groene elektriciteit om te zetten in groene waterstof in de waterstofproductie-unit bij Recreatiepark De Schatberg en/of aan het openbare elektriciteitsnet te leveren. De Schatberg krijgt daarmee een unieke kans om verder te verduurzamen door onder andere de restwarmte die vrijkomt bij de productie van waterstof, in te zetten bij het verwarmen van het zwembad. De gemeente Horst aan de Maas heeft inmiddels positief gereageerd op een Principeverzoek tot ontwikkelen van deze productiefaciliteit (zie bijlage)

Coöperatie Peel Energie en MorgenZon hebben het eerste ontwerp samen met onder andere de gemeente, bewoners van Spiesberg en Grashoek en andere belanghebbenden verder uitgewerkt op basis van Samen Ontwerpend Ontwikkelen. Het Participatiedossier is in de bijlage opgenomen. Het uitgewerkte eerste plan was daarbij de basis. Deze ontwikkellocatie kent weinig direct aanwonenden, wel passerende recreanten. De bewoners aan de Spiesberg in de directe omgeving zijn in een vroeg stadium geïnformeerd over dit voorgenomen plan.

Naast procesparticipatie is er ook ruimte voor financiële participatie. Hierbij is voor zowel bewoners van de gemeente Peel en Maas aandacht maar zeker ook voor inwoners van naastgelegen gemeenten Deurne (Helenaveen) en Horst aan de Maas (Evertsoort). Met de Coöperatie Peel Energie zijn afspraken gemaakt om 50% lokaal eigenaarschap invulling te kunnen geven en beheer van een omgevingsfonds. Hiermee wordt maximaal ingezet op lokaal eigenaarschap. In de komende periode werken we dit gezamenlijk uit in een concreet Profijtplan. Afspraken hierover worden ook vastgelegd in een anterieure overeenkomst tussen gemeente en het zonnepark.

Landschappelijk inrichtingsplan Zonnepark Spiesberg

Het landschappelijk inrichtingsplan (zie bijlage) voor Zonnepark Spiesberg is gebaseerd op de volgende punten;

- meervoudig ruimtegebruik door de combinatie van het zonnepark met natuur
- het landschap is gebruikt als basis voor de toekomstwaarde en het versterken van de identiteit
- ontginningslandschap met duidelijke zichtlijnen
- zichtlijnen worden versterkt door bestaand opgaand groen (bosjes en bomenrijen)
- respecteren bestaande landschapsstructuur en deze gebruiken voor inrichtingsplan
- opstelling van rijen panelen volgt de oriëntatie van het landschap
- maximale hoogte van de stellingen bedraagt 1,5 m boven maaiveld
- omvormers en transformatoren worden opgenomen in totale opzet
- het zonnepark wordt opgenomen in een groen kader dat aansluit op het bestaande landschap
- vanaf de openbare weg is er telkens sprake van een brede groenzone die is ingericht met

natuurlijk groen

- natuurlijke gesteldheid biedt kansen voor verbetering waterhuishouding (vernatting en waterretentie)
- aanpassing waterhuishouding biedt kansen voor hogere natuurwaarde
- door landschappelijk ingericht groen kader wordt het landschap aantrekkelijker voor de recreant (wandelaar en fietser)
- visuele aanwezigheid van panelen niet ontkennen, maar panelen opnemen in een groen raamwerk met hoge natuur- en belevingswaarde
- open groene flanken verzachten de beleving
- kabeltracés maken deel uit van het totaalontwerp
- bestaande groenstructuren worden niet aangetast, maar zelfs versterkt middels extra aanplant waar dit een meerwaarde geeft
- toevoegen bosjes in de randen
- gras met bloemen in de randen en tussen de panelen
- sloten aanpassen met natuurlijke oever met moerasplanten

Bevordering biodiversiteit Zonnepark Spiesberg

Bij de landschappelijke inpassing is het bevorderen van de biodiversiteit als belangrijk integraal onderdeel meegenomen (zie bijlage). IVN is hiervoor benaderd en heeft haar goedkeuring tijdens een omwonendenavond mondeling uitgesproken. Overwogen wordt om IVN ook tijdens de exploitatie te betrekken om jaarlijks de natuurwaarden te monitoren. De volgende punten zijn van toepassing om biodiversiteit te bevorderen;

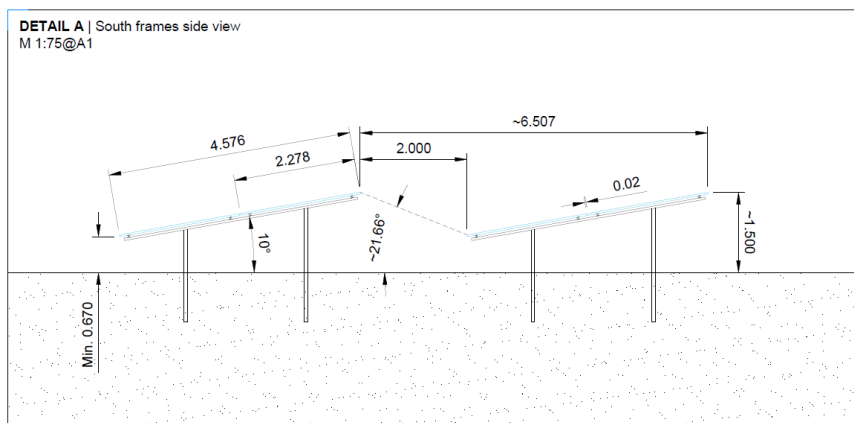
- Biodiversiteit en natuurwaarde huidige akkerland is gering
- Realisatie zonnepark een middel om natuurwaarde te verbeteren
- Bestaande akkerbodem uitgangspunt voor nieuwe natuur ter plaatse
- Voorkomen bodemdegradatie door toepassen groenbemesters voorafgaand aan realisatie natuur
- Versterken natuurlijke gradiënten (nat – vochtig – droog) geeft grotere soortenrijkdom
- Adaptief beheer gericht op realiseren maximale natuurwaarde
- Ecologisch beheer zonder gebruik van bestrijdingsmiddelen
- Maai-beheer eventueel aangevuld met nabegrazing met schapen
- Verhogen natuurwaarde door bezaaiing terreinen tussen en onder de panelen
- Toepassen breed zaadmengsel zodat planten kiemen die ter plekke ook het beste groeien
- Opzetten waterpeil op en langs het terrein middels een aardenwallepje
- Water vasthouden in natuursloten en in de bodem
- Aanplant bosjes met bessenstruiken tegen bestaand groen in de hoeken
- Inzet op verbeteren biodiversiteit voor insecten, amfibieën, reptielen, vogels en kleine zoogdieren, naast een grote diversiteit aan inheemse plantensoorten
- Mogelijkheden voor overige natuurmaatregelen: keverbank, bijenhotel, egelhotel, takkenril, nestkasten, broeihoop, etc.
- Zonnepark is zowel leefgebied voor grote en kleine dieren als een plek waar bijvoorbeeld vogels voedsel kunnen vinden
- Groene rand variabel van breedte maar minimaal 12,5 meter
- Groene rand gemiddeld 15 meter breed

In de bijlage is het Landschaps-, water en biodiversiteitsplan opgenomen waarin een uitgebreide beschrijving is opgenomen omtrent de landschappelijke inrichting, het waterbeheer/-systeem en de bevordering van de biodiversiteit.

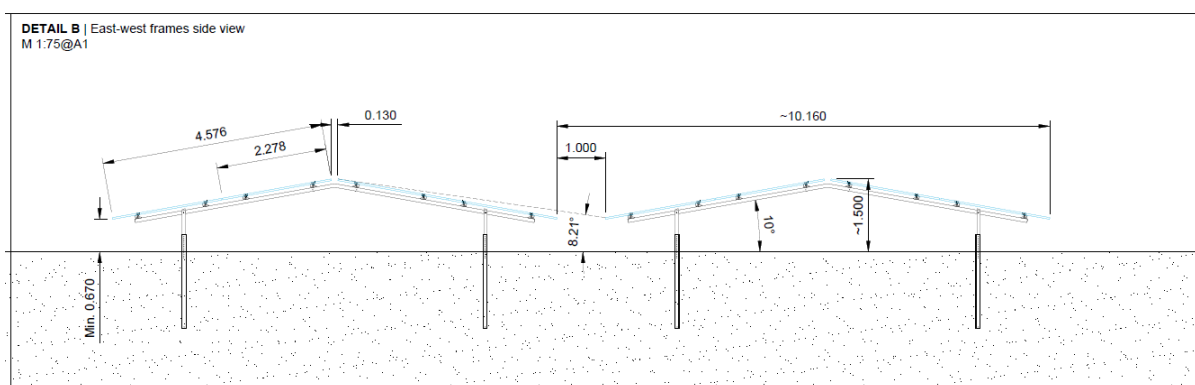
Opstelling panelen

Om een zo vlak mogelijk opwekkingsprofiel te waarborgen ten gunste van de waterstofproductie, is gekozen om het oostelijk gelegen ontwikkelperceel te voorzien van een oost-west opstelling. Het westelijk gelegen ontwikkelperceel wordt voorzien van zuid-georiënteerde zonnepanelen. Totaal worden c.a. 27.000 zonnepanelen geplaatst. Daarnaast zijn de volgende punten van toepassing op het ontwerp;

- Opstelling stellingen volgt richting landschap, daarmee niet exact noord-zuid of oost-west
- Ruime opstelling met ruim 50% van terrein niet bezet met technische installaties (panelen)
- Afstand tussen de rijen panelen c.a. 2,0 meter bij zuid-oriëntatie en 1,0 meter bij oost-west oriëntatie
- Stellingen 1,5 meter hoog en 67 cm boven de grond
- Panelen in lange rijen (dubbele landscape) met spleten tussen panelen zodat regenwater beter de grond in kan trekken
- Panelen niet wegstoppen achter beplanting maar opnemen in het landschap
- Veel ruimte rondom het “bebouwd” oppervlakte
- Breed opwekprofiel

Figuur 3 – zuid oriëntatie opstelling

Figuur 4 – oost/west-oriëntatie opstelling

Hoofdstuk 2 - Planologische situatie

In het vigerende bestemmingsplan “Buitengebied Peel en Maas” heeft het plangebied de volgende bestemmingen:

- Enkelbestemming Agrarisch
- Dubbelbestemming Waarde – Archeologie – 4 en 5
- Dubbelbestemming Leiding – Hoogspanning
- Gebiedsaanduiding Reconstructiewetzone – verweavingsgebied
- Gebiedsaanduiding Vrijwaringszone – weg 1 en 2
- Gebiedsaanduiding wro-zone – wijzigingsgebied 4 go

Figuur 5 - Kaart bestemmingsplan Buitengebied Peel en Maas (uitsnede plangebied)

Enkelbestemming Agrarisch

De voor ‘Agrarisch’ aangewezen gronden zijn bestemd voor o.a. agrarisch bedrijfsmatig en hobbymatig gebruik en groen landschappelijke inpassing. Op deze gronden mag niet worden gebouwd. Het realiseren van een zonnepark past dan ook niet binnen het bestemmingsplan. Om een zonnepark mogelijk te maken dient een afwijkingsprocedure te worden ingezet. Een zonnepark realiseren op agrarisch bestemde percelen is alleen mogelijk indien de gemeente een (tijdelijke) afwijking op deze bestemming toestaat.

Dubbelbestemming Waarde – Archeologie – 4 en 5

Gronden met deze dubbelbestemming zijn behalve voor de daar voorkomende bestemming(en) mede bestemd voor de instandhouding en bescherming van de archeologische waarden en oudheidkundige waardevolle elementen.

Gronden met de dubbelbestemming Waarde – archeologie 4 hebben een hoge archeologische verwachtingswaarde. Bij deze gebieden wordt de ondergrens gesteld op 250 m². Binnen deze bestemming wordt een diepteondergrens gehanteerd van 40 cm.

Gronden met de dubbelbestemming Waarde – archeologie 5 hebben een middelhoge archeologische verwachtingswaarde. Bij deze gebieden wordt de ondergrens op 2.500 m² gesteld. Binnen deze bestemming wordt een diepteondergrens gehanteerd van 40 cm.

Voor gebieden aangewezen met de dubbelbestemming Archeologie 4 en/of 5, geldt een bouwverbod. Onder voorwaarden is het mogelijk om af te wijken van de bouwregels. Hiervoor is het

verplicht om voorafgaande aan de verstoring van de bodem onderzoek te doen naar de aanwezigheid van archeologische resten.

Begin 2022 is door Aeres Milieu een archeologisch bureauonderzoek verricht – zie bijlage. Op basis van het bureauonderzoek kan worden gesteld dat binnen het plangebied een gevarieerde archeologische verwachting geldt. Op de dekzandrug en dekzandwellingen binnen het plangebied liggen veldpodzolgronden. Hiervoor geldt een hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten uit de periode van het midden-paleolithicum tot de vroege middeleeuwen. Ten westen en oosten van deze gronden liggen gooreerdgronden. Op deze bodemkundige eenheid is de verwachting op het aantreffen van resten uit de eerdergenoemde periode laag tot middelhoog. Voor het gehele plangebied geldt een lage verwachting op het aantreffen van historische resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd. In hoofdstuk 5 is dit verder uitgewerkt en het advies van ArchAeO opgenomen.

Dubbelbestemming Leiding – Hoogspanning

De voor ‘Leiding – Hoogspanning’ aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor de aanleg, het beheer en het onderhoud van een bovengrondse 150-kV / 380-kV hoogspanningsverbinding. Hier betreft het een 380 kV hoogspanningsverbinding van Maasbracht naar Boxmeer. Op deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd. Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning hiervan afwijken, mits:

- geen onevenredige aantasting plaatsvindt van het doelmatig functioneren van de leiding;
- geen onevenredige schade aan de andere aan de gronden gegeven bestemmingen wordt of kan worden toegebracht;
- vooraf schriftelijk advies wordt ingewonnen bij de desbetreffende leidingbeheerder.

Bij de inpassing van het zonnepark is reeds rekening gehouden met deze strook, er vindt geen aantasting van de leiding plaats. Deze strook wordt ingezet ten behoeve van versterking van de biodiversiteit. We respecteren hiermee de regels van TenneT. Afwijking op de regels is niet noodzakelijk.

Gebiedsaanduiding Vrijwaringszone – weg 1 en 2

Ter plaatse van de aanduiding ‘vrijwaringszone – weg 1’ is het niet toegestaan om te bouwen binnen een zone van 50 meter aan beide zijden van de aanduiding. Zonnepanelen mogen buiten de 34 meter. Deze zone is gebaseerd op de Barro-afstand (Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, Hfst 2-titel 2.7). Hier is rekening mee gehouden bij het ontwerp van het zonnepark en is afgestemd met Rijkswaterstaat.

Ter plaatse van de aanduiding ‘vrijwaringszone – weg 2’ is het niet toegestaan om te bouwen binnen een zone van 100 meter aan beide zijden van de aanduiding. Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken voor het bouwen van bouwwerken binnen een zone tussen 50 en 100 meter aan beide zijden van de weg, mits:

- Voldaan wordt aan de Wet geluidhinder;
- Voldaan wordt aan de wet- en regelgeving met betrekking tot externe veiligheid;
- Er geen sprake is van afleidende verlichting en reclame voor de weggebruiker;
- Vooraf schriftelijk advies wordt ingewonnen van Rijkswaterstaat.

Er worden met dit initiatief geen belemmeringen gecreëerd in het kader van de Wet geluidhinder en wet- en regelgeving met betrekking tot externe veiligheid. Er is ook geen sprake van afleidende

verlichting of reclame voor de weggebruiker. Er is afgestemd met Rijkswaterstaat over dit initiatief. In het ontwerp is rekening gehouden met de richtlijnen vanuit Rijkswaterstaat.

Gebiedsaanduiding Reconstructiewetzone – verwevingsgebied

Om de problemen in het landelijk gebied structureel en op een samenhangende manier aan te pakken heeft het Rijk de „Reconstructiewet concentratiegebieden“, kortweg Reconstructiewet, in het leven geroepen. De zonering uit het Reconstructieplan kent een rechtstreekse doorwerking. In 2006 is een partiële herziening van Reconstructieplan Noord en Midden-Limburg vastgesteld. Een belangrijk onderdeel van het Reconstructieplan Noord en Midden-Limburg is de wettelijk verplichte zonering voor de intensieve veehouderij. In de zonering worden de conflicterende belangen tussen de intensieve veehouderij en natuur, landschap, recreatie en wonen ruimtelijk van elkaar gescheiden. Verwevingsgebieden zijn gebieden in het reconstructiegebied die gericht zijn op verweving van landbouw, wonen en natuur.

Momenteel zijn de percelen agrarisch in gebruik. Het inzetten van deze percelen voor het opwekken van duurzame energie en versterken van de biodiversiteit past binnen de kaders van de reconstructiewetzone – verwevingsgebied.

Gebiedsaanduiding wro-zone – wijzigingsgebied 4 go

Dit betreft de gebiedstypologie uit de Omgevingsvisie: grootschalig open ontginningslandschappen. In dit gebied is voor wat betreft toekomstige ontwikkelingen sprake van versterking van verschillende grondgebonden agrarische functies en verbrede landbouw op bestaande locaties, versterking van de intensieve veehouderij en glastuinbouw in daarvoor aangeduide gebieden, versterking van (kleinschalige) bedrijvigheid in vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen, binnen de landbouw een ruime toelating van lage, tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen en hoge, permanente teeltondersteunende voorzieningen zijn goed mogelijk als de openheid maar zoveel mogelijk behouden blijft.

Bij de inpassing van het zonnepark is rekening gehouden met de openheid en het borgen daarvan. Daarmee is het realiseren van een zonnepark op deze locatie passend.

Hoofdstuk 3 - Beleidskader

Het Rijk, de Provincie en de Gemeente hebben diverse beleidsnota's vastgesteld voor het realiseren van zonneparken. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het beleid dat van toepassing is op het plangebied.

Rijks- en Europees beleid

Klimaatakkoord Parijs 2020 – 2050

Het klimaatakkoord Parijs 2020-2050 is een internationaal verdrag waarbij afspraken zijn gemaakt tussen 195 landen om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen. Dit akkoord is in december 2015 gepresenteerd tijdens de VN-klimaatop in Parijs: de Conference of Parties (COP21). Nederland heeft daar ingestemd met een nieuw VN Klimaatakkoord. Nederland heeft het Klimaatakkoord in 2016 geratificeerd. De belangrijkste punten van het akkoord zijn onder andere, de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder 2°C, met inspanningen om de stijging verder te beperken tot 1,5°C. Het Klimaatakkoord is in 2020 in werking getreden.

Het Klimaatakkoord vraagt van landen om nationale klimaatplannen op te stellen. Daarom zijn in het regeerakkoord van Rutte III in 2017 doelstellingen vastgelegd om het Klimaatakkoord te halen. De belangrijkste doelstelling is dat de uitstoot van broeikasgassen fors omlaag moet, 49% minder dan in 1990. Dit doel dient in 2030 behaald te worden. De Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs 2015 zijn op 28 juni 2019 gepubliceerd in het Klimaatakkoord. Een pakket aan maatregelen met afspraken tussen verschillende sectoren (elektriciteit, landbouw en landgebruik, industrie, mobiliteit) waarmee het politieke reductiedoel van 49% in 2030 wordt gerealiseerd.

In 2019 is het Klimaatakkoord tot stand gekomen uit onder andere het Energieakkoord, en werd op 28 juni 2019 gepresenteerd door het kabinet. In het akkoord staan meer dan 600 afspraken om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan. Hierin ligt de nadruk op CO₂-reductie. In het klimaatakkoord (hoofdstuk C5.5) wordt zonne-energie, samen met wind op land, benoemd als een van de primaire manieren van energie opwekking op land.

Nederland heeft als lidstaat de lat hoger gelegd en zich gecommitteerd om uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te zijn. Voor 2030 is het doel aangescherpt tot 55% CO₂-reductie (Klimaatwet). Het nationale Klimaatakkoord is gepubliceerd door het kabinet. Het doel is om ten minste 35 Terawattuur (TWh) aan hernieuwbare energie op land te realiseren via grootschalig zon op dak en veldopstellingen en wind in 2030 en een CO₂-reductie van 20,2 Mton in de elektriciteitssector. Daarnaast zal een groot deel van de opgave gerealiseerd worden door extra windparken op zee. In het Klimaatakkoord is tevens het streven naar 50% eigendom van de lokale omgeving opgenomen.

Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige inrichting en ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De NOVI geeft weer voor welke uitdagingen we staan, wat daarbij de nationale belangen zijn, welke keuzes we maken en welke richting we meegeven aan decentrale keuzes. Die keuzes hangen samen met de toekomstbeelden van de fysieke leefomgeving, de maatschappelijke opgaven en economische kansen die daarbij horen. Met de Nationale Omgevingsvisie geeft het Rijk een langetermijnvisie om de grote opgaven aan te pakken. Om samen ons land mooier en sterker te maken en daarbij voort te bouwen op het bestaande landschap en de (historische) steden.

Het versterken van de omgevingskwaliteit staat in de NOVI centraal. Dat wil zeggen dat alle plannen met oog voor de natuur, gezondheid, milieu en duurzaamheid gemaakt moeten worden. De NOVI maakt bij het maken van keuzes gebruik van drie afwegingsprincipes:

- 1) Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies;
- 2) Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal;
- 3) Afwentelen wordt voorkomen.

Belangrijkste keuzes in de NOVI ten aanzien van zonneparken:

- een klimaatbestendige inrichting van Nederland. Dat betekent dat we Nederland zo inrichten dat ons land de klimaatveranderingen aankan.
- de verandering van de energievoorziening. Bij de inpassing van duurzame energie hebben we oog voor omgevingskwaliteit.
- het toekomstbestendig maken van het landelijk gebied in goed evenwicht met de natuur en landschap.

Kamerbrief 26 oktober 2023

In de kamerbrief 'Aangescherpte voorkeursvolgorde zon' van 26 oktober 2023, heeft het kabinet nieuwe richtlijnen gepubliceerd voor het vergunnen van zonneparken op landbouwgrond. In deze brief staat dat zonneparken op landbouwgrond er alleen nog mogen komen als zij voldoen aan een van de drie uitzonderingen. Die uitzonderingen zijn:

1. Agri PV
2. Zonneparken in transitiegebieden
3. Zonneparken met een lage netimpact

Voorliggend initiatief voldoet aan de uitzonderingsregel 3 “zonnepark met lage netimpact”.

Aangezien het lokale elektriciteitsnet niet altijd beschikbaar is voor teruglevering van de hier opgewekte elektriciteit, is het voornemen om de groene elektriciteit om te zetten in groene waterstof in de waterstofproductie-unit bij Recreatiepark De Schatberg. De Schatberg krijgt daarmee een unieke kans om verder te verduurzamen door onder andere de restwarmte die vrijkomt bij de productie van waterstof, in te zetten bij het verwarmen van het zwembad. De gemeente Horst aan de Maas heeft inmiddels positief gereageerd op een Principeverzoek tot ontwikkelen van deze productiefaciliteit (zie bijlage)

Planspecifiek

Het onderhavige project past binnen de Europese en landelijke ambities om te komen tot een meer duurzame vorm van energievoorziening.

Ladder Duurzame Verstedelijking

Bij ruimtelijke besluiten dient er een zorgvuldige afweging plaats te vinden. Dit is verankerd in het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6). Volgens dit artikel bevat een ruimtelijke onderbouwing, die een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en indien deze ontwikkeling buiten het bestaand stedelijk gebied valt, dient gemotiveerd te worden waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Een stedelijke ontwikkeling is volgens artikel 1.1.1. Bro is een stedelijke ontwikkeling gedefinieerd als: ‘Ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren,

detailhandel, woningbouwlocatie of andere stedelijke voorzieningen'. Een andere stedelijke ontwikkeling is volgens de toelichting van het artikel 3.1.6 gedefinieerd als accommodaties voor onderwijs, zorg, cultuur, bestuur en indoorsport en leisure.

Planspecifiek

Uit jurisprudentie¹ volgt dat een zonnepark niet als nieuwe stedelijke ontwikkeling wordt beschouwd. Een toets aan de Ladder Duurzame Verstedelijking is daarom niet van toepassing.

Provinciaal beleid

Provinciale Omgevingsvisie Limburg

De Omgevingsvisie Limburg is in oktober 2021 vastgesteld door de Provinciale Staten (geconsolideerde versie van oktober 2021). De Omgevingsvisie Limburg laat zien hoe provincie Limburg in de periode 2021 tot 2030-2050 richting wil geven aan toekomstbestendige ontwikkelingen en daarbij steeds de balans zoekt tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Er worden drie hoofdopgaven benoemd:

- Een aantrekkelijke, sociale, gezonde en veilige leefomgeving;
 - In stedelijk gebied c.q. bebouwd gebied
 - In landelijk gebied
- Een toekomstbestendige, innovatieve en duurzame economie; inclusief landbouw-transitie;
- Klimaatadaptatie en energietransitie.

De provincie Limburg wil samen met alle partijen werken aan een innovatieve en structuurversterkende energietransitie. Daarbij wordt er op zoek gegaan naar een passende energiemix met bij passende infrastructuur voor Limburg. Belangrijk zijn leveringszekerheid, draagvlak en eigenaarschap, een realistisch tempo met haalbare en betaalbare investeringen. Provincie Limburg wil naar vermogen bijdragen aan de energietransitie en hanteert daarbij het principe van 'trias energetica'.

Voor de ruimtelijke inpassing van zonne-energie wordt de Limburgse zonneladder gehanteerd. Er wordt vermeld dat de volgorde van de treden niet betekent dat er geen mogelijkheden zijn in lagere treden. De zonneladder kent wel een motiveringsplicht. Voor trede 4 geldt een nee-tenzij principe. Trede 5 betreft uitsluitingsgebieden.

Planspecifiek

In het kader van de bovengenoemde opgave 'energietransitie' en daarbij het te hanteren principe trias energetica, draagt dit project bij aan het realiseren van de provinciale ambities. Zonne-energie wordt genoemd als duurzame energiebron om de duurzame energie ambitie te realiseren.

Voor de ruimtelijke inpassing van zonne-energie wordt de Limburgse zonneladder gebruikt. De treden van de zonneladder zijn niet volgtijdelijk. Het plangebied heeft een agrarische bestemming en valt daarmee onder trede 4. De gemeente Peel en Maas geeft in de Duurzaamheidsagenda aan om ruimte te geven aan duurzame grootschalige opwek. Er wordt prioriteit gegeven aan zon op daken, maar ook zon op agrarische gronden is nodig om de energieambitie te realiseren. Ook heeft de gemeente Peel en Maas aangegeven dat, om van het gas af te gaan (nationale doelstellingen i.h.k.v. de energietransitie), elektriciteit nodig is om o.a. warmte op te kunnen wekken (kleine kernen All-electric), dat de daken van woningen en bedrijfsgebouwen en ook de nog vrije gronden in de kernen en de (agrarische) bedrijfskavels (tredes 1, 2 en 3 van de zonneladder P&M) niet voorzien

¹ Zie bijvoorbeeld ECLI:NL:RBOVE:2018:1387

in de totale behoefte aan elektriciteitsopwekking en dat dus ook agrarische percelen nodig zijn (zie bijlage 15).

Omgevingsverordening Limburg

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Parallel daaraan is ook de nieuwe provinciale omgevingsverordening Limburg in werking getreden (welke reeds in 2021 was vastgesteld, maar waarbij de inwerkingtreding was gekoppeld aan de invoering van de omgevingswet). Op grond van artikel 4.3 Invoeringswet Omgevingswet moet voor Omgevingsvergunningen die zijn ingediend voor 1 januari 2024 getoetst worden aan het oude recht. Hierdoor is onderhavig plan getoetst aan de Omgevingsverordening Limburg 2014.

De geconsolideerde Omgevingsverordening Limburg van november 2019 bevat alle actualisaties, sinds de oorspronkelijke Omgevingsverordening Limburg in 2014 is vastgesteld. De regels in deze verordening gaan in op verschillende thema's, zoals Ruimte, Natuur, Milieubeschermingsgebieden, Water et cetera. Kijkend naar het plangebied komen de volgende regels en aanduidingen naar voren.

Planspecifiek

Het plangebied ligt in landelijk gebied en maakt onderdeel uit van de Regio Noord-Limburg. De provincie Limburg heeft natuur opgedeeld in verschillende zones: de goudgroene natuurzone, zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone. De goudgroene natuurzone vormt het Limburgse gedeelte van Nationaal Natuurnetwerk. Er wordt gestreefd naar behoud en beheer van de aanwezige natuur en ontwikkeling van nieuwe natuur. In de zilvergroene natuurzone staat het benutten van kansen voor natuur en landschap centraal. Deze gebieden ondersteunen de functionaliteit van de goudgroene natuurzone. De bronsgroene landschapszone betreft de landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden².

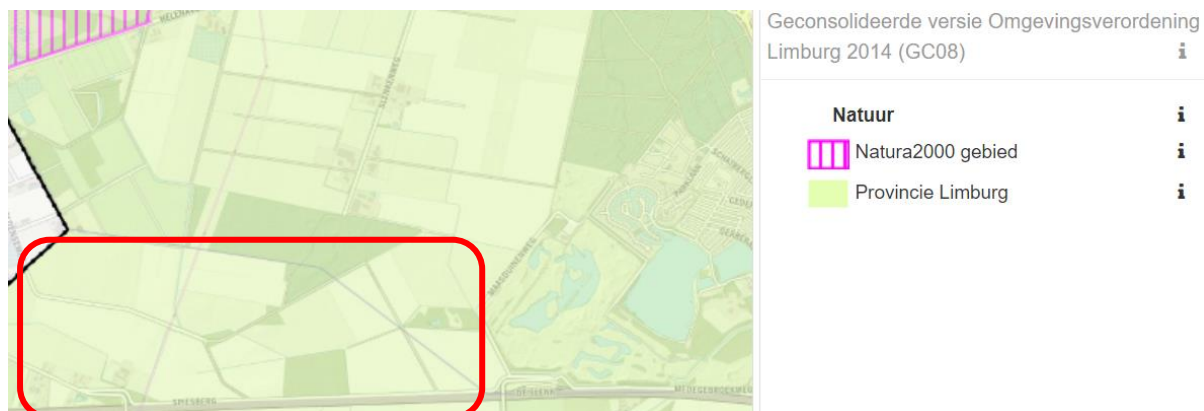

Het plangebied grenst aan de oostelijke zijde aan een stuk goudgroene natuurzone. Er zullen geen ingrepen gedaan worden in de goudgroene natuurzone, daarmee wordt er niet afgedaan aan de kwaliteit van dit gebied. Verder is er op het plangebied een Quicksan Flora & Fauna uitgevoerd. De resultaten zijn weergegeven in hoofdstuk "Onderzoek Omgevingsaspecten" verkregen uit het bijgevoegde rapport van RSK.

Een gedeelte van het plangebied ligt in de bronsgroene landschapszone. Bij initiatieven in deze zone wordt gevraagd om een beschrijving van de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten, de wijze waarop met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan en hoe de

² Bron: <https://data.overheid.nl/dataset/14481-goudgroene-natuurzone--zilvergroene-natuurzone--bronsgroene-landschapszone>

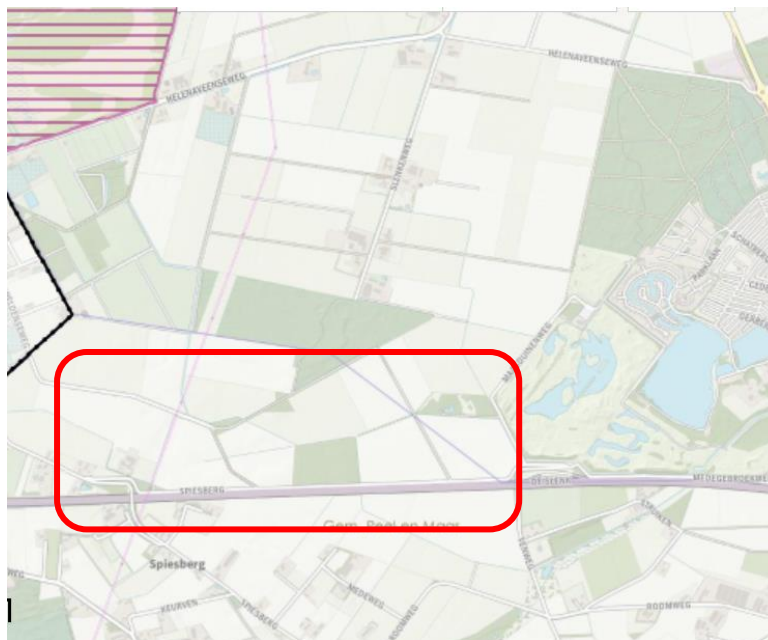
negatieve effecten zijn gecompenseerd. Dit projectplan voldoet hieraan, dit komt in hoofdstuk 3 aan bod.

Natura2000 gebieden zijn beschermingszones op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Zoals op bovenstaande figuur te zien is, ligt er geen Natura2000 gebied in het plangebied. Het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied ligt op circa 1,3 km ten noorden van het plangebied.

Het plangebied ligt voor een klein gedeelte in het 'Extensiveringsgebied intensieve veehouderij'. Het projectplan heeft geen betrekking op het vestigen of uitbreiden van een intensieve veehouderij. De gebiedsaanduiding vormt hierdoor geen belemmering voor het zonnepark.

Geconsolideerde versie
Omgevingsverordening Limburg 2014
(GC08)

	Algemeen (Milieubeschermingsgebieden)	i
	Beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg	i
	Boringsvrije zone Roerdalslenk I	i
	Boringsvrije zone Roerdalslenk II	i
	Boringsvrije zone Roerdalslenk III	i
	Boringsvrije zone Roerdalslenk IV	i
	Boringsvrije zone Venloschol	i
	Grondwaterbeschermingsgebieden	i
	Stiltegebieden	i
	Waterwingebieden	i
	Beekdal in Beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg	i

Het plangebied ligt niet in een boringsvrije zone, stiltegebied, waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied. Op deze vlakken zijn dan ook geen belemmeringen.

Toetsing Instructieregels zonneparken

In artikel 2.17.2 van de Provinciale Omgevingsverordening Limburg 2014 zijn instructieregels opgenomen voor grondgebonden zonneparken. In deze paragraaf is aangegeven, hoe wordt voldaan aan deze regels.

Regel	Toetsing
1. Een ruimtelijk plan laat geen zonnepark toe binnen de Goudgroene natuurzone of binnen een waterwingebied	Het plangebied grenst aan de oostelijke zijde aan een stuk goudgroene natuurzone. Er zullen geen ingrepen gedaan worden in de goudgroene natuurzone. Het plan is niet gelegen binnen een waterwingebied
2. Een ruimtelijk plan laat geen zonnepark toe in een bestaand bos- of natuurgebied binnen de Zilvergroene natuurzone of de Bronsgroene landschapszone	het plangebied is niet gelegen in een bestaand bos- of natuurgebied
3. Een ruimtelijk plan voor een gebied gelegen in de regio Noord-Limburg of de regio Midden-Limburg laat een zonnepark alleen toe als dat in lijn is met de Limburgse principes van de provinciale omgevingsvisie en in afstemming met de regionale energiestrategie Noord- en Midden-Limburg	het plan is in lijn met de Limburgse principes (zie hiervoor beschreven) en afgestemd in de RES Noord- en Midden Limburg
4. Een ruimtelijk plan voor een gebied gelegen in de regio Zuid-Limburg laat een zonnepark alleen toe als dat in lijn is met de Limburgse	n.v.t.

principes van de provinciale omgevingsvisie en in afstemming met de regionale energiestrategie Zuid-Limburg.	
5. Een ruimtelijk plan laat geen zonnepark op landbouwgrond toe tenzij: - een zorgvuldige ruimtelijke afweging heeft plaatsgevonden ten aanzien van de locatie; - voorzien wordt in een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing en beheer passend bij de aanwezige kernkwaliteiten van het landschap; en - de zonnepanelen in een opstelling worden geplaatst die aansluit op een bij het gebied passende bodemkwaliteit.	Ondanks dat het zonnepark wordt gerealiseerd op landbouwgrond is er geen beperking immers; • een zorgvuldige ruimtelijke afweging heeft plaatsgevonden ten aanzien van de locatie. In voorliggende ruimtelijke onderbouwing is gemotiveerd op welke wijze het plan wordt ingepast op deze locatie en dat er daarmee sprake is van een goede ruimtelijke ordening; • voorzien is in een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing en beheer passend bij de aanwezige kernkwaliteiten van het landschap (zie bijlage 12). Het plan is uitvoerig besproken met de landschapsarchitecten van de gemeente en de Provincie, welke beide hun goedkeuring hebben gegeven aan het voorgestelde plan; • het zonnecosysteem is zo ontworpen dat er geen nadelige effecten zijn op de bodemkwaliteit (zie hst 4 en bijlage 12).
6. De toelichting bij een ruimtelijk plan voor een zonnepark bevat een verantwoording van de wijze waarop invulling is gegeven aan het derde of het vierde lid en het vijfde lid.	Zie o.a. hoofdstuk 4 en bijlage 12
7. Bij het vaststellen van een ruimtelijk plan dat voorziet in een bestemming die een zonnepark toestaat houdt het gemeentebestuur rekening met het betrekken van de omgeving bij de toekenning van de bestemming, het zorgdragen voor maatschappelijk draagvlak voor de toekenning van de bestemming en het maximaal gebruik van de mogelijkheden voor (financiële) participatie bij de exploitatie van het zonnepark.	Een uitgebreid omgevingsdialoog heeft plaatsgevonden en daarmee is maatschappelijk draagvlak getoetst (zie bijlage 2). De Lokale Energie Coöperatie Peel Energie is 50% eigenaar van het zonnepark opdat het lokaal eigendom is geborgd
8. Een ruimtelijk plan dat een zonnepark toelaat bevat een verplichting tot het verwijderen van het zonnepark na beëindiging van de activiteit	In de anterieure overeenkomst tussen gemeente en initiatiefnemer is het verwijderen van het zonnepark als verplichting opgenomen evenals een Opruimfonds opdat voldoende financiële middelen aanwezig zijn na einde exploitatie om de opruimactiviteit te laten plaatsvinden. Het uitgangspunt is dat na ontmanteling van het zonnepark, het perceel

	minimaal identiek is aan de situatie bij start bouw (evt. toepassen geotextiel). Hiertoe kan de agrarische activiteit worden gecontinueerd.
9. Het tweede lid geldt niet voor een zonnepark op de locatie van de stortplaats in Schinnen, als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid. De voorwaarden bedoeld in het vijfde lid, onder a tot en met c, zijn van overeenkomstige toepassing	n.v.t.

Voorliggend plan voldoet dus aan de instructieregels.

Hydrologisch Systeem Analyse

Een gezond water- en bodemsysteem vormt de sleutel tot een vitale Peel. Een systeem dat is opgewassen tegen de grillen van het klimaat en zich staande houdt in extreem droge én extreem natte perioden. Met genoeg water van goede kwaliteit voor natuur én landbouw. De gebiedspartners van Vitale Peel werken volgens een lerende aanpak aan dat water- en bodemsysteem. Het treffen van maatregelen, het tussentijds monitoren en het evalueren van resultaten gaan hand in hand met het vergroten en delen van kennis.

Begin 2023 hebben de provincies Limburg en Noord-Brabant en waterschappen Aa en Maas en Limburg de Intentieovereenkomst (IOK) Grondwateronttrekkingen Natura 2000 Peelvenen ondertekend. In deze IOK zijn afspraken gemaakt over acties die in de overgangsperiode 2023-2024 op het gebied van water worden uitgewerkt en uitgevoerd. Eén van de gemaakte afspraken is het opzetten van een nieuwe hydrologische systeemanalyse. Deze analyse is bedoeld om:

- besluiten te kunnen nemen over grondwatergebruik en watersysteemmaatregelen;
- te komen tot een provinciegrensoverschrijdend hydrologisch model;
- recente informatie te verwerken.

Getoetst is in hoeverre voorliggend plan het HSA belemmert en ook omgekeerd in hoeverre het HSA het voorliggend plan belemmert. De Provincie Limburg heeft hierop aangegeven “voor water in relatie tot de lopende Hydrologische SysteemAnalyse is dit plan ons inziens akkoord “ (zie bijlage 16)

Verwerken Kamerbrief 26 oktober 2023

In de kamerbrief 'Aangescherpte voorkeursvolgorde zon' van 26 oktober 2023, heeft het kabinet nieuwe richtlijnen gepubliceerd voor het vergunnen van zonneparken op landbouwgrond. De Provincie Limburg bereidt een wijziging voor van de Provinciale Omgevingsverordening waarmee deze in overeenstemming wordt gebracht met het bestuursakkoord en waarmee de mogelijkheden voor het gebruik van landbouwgronden dus worden ingeperkt. Bij de wijziging zal de uitzondering van ‘projecten in een vergevorderd stadium van participatie’ concreet een plek krijgen in de vorm van een projectenlijst, waarop projecten in trede 4 (landbouwgrond) van de zonneladder staan reeds die vergevorderd zijn. Zonnepark Spiesberg is op deze lijst opgenomen door de Provincie. Dit omdat per 26 oktober 2023 het project in ontwikkeling was, in een participatief proces was besproken met de omgeving en er een akkoord/medewerking van de gemeente was voor de ontwikkeling.

Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg

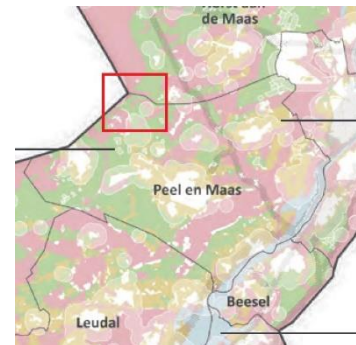
In 2019 is de regio Noord- en Midden Limburg gezamenlijk aan de slag gegaan met de Regionale Energie Strategie (RES NML). Bij de uitwerking van de RES voor Noord- en Midden Limburg is onderkend dat realisatie van grootschalige zonneprojecten in het landelijk gebied noodzakelijk is om de energie ambitie te halen. Het huidige landschap wordt hierdoor aangetast.

De geschiktheidskaart van de RES regio Noord- en Midden Limburg (zie hieronder) duidt de geschiktheid van plekken aan de hand van landschapstypen. Dit volgt onder andere de Bronsgroene landschapszone van de provincie. De ontwikkellocatie is gelegen in “zeer & grotendeels geschikt” aangegeven gebied.

De RES NML heeft zich tot doel gesteld om vanaf 2030 jaarlijks 1.200 GWh duurzame elektriciteit op te wekken met grootschalige duurzame opwekking (windturbines en zonneparken). Projecten die hiervoor nodig zijn, moeten in 2025 vergund zijn. Daarbij geldt ook dat RES NML rekening ermee houdt dat de behoefte aan duurzaam opgewekte energie blijft groeien en wordt vooruit gekeken naar 2050 om tijdig in te spelen op ontwikkelingen en innovaties.

LEGENDA

- Zeer & grotendeels geschikt
- Nauwelijks geschikt
- Niet geschikt
- Busleidingen
- Water
- Bebouwde kom
- Bufferzone bebouwde kom

In de RES NML krijgt sociale duurzaamheid invulling middels drie pijlers,

- Iedereen kan meedoen (> mogelijk maken participatie)
- Iedereen kan het betalen (> een betaalbare energietransitie)
- Iedereen kan meeprofiteren (> terugvloeien van revenuen naar de lokale gemeenschap)

In hoofdstuk 6 van voorliggend document is concreet aangegeven dat Zonnepark Spiesberg concreet invulling geeft aan dit lokaal profijt principe door middel van o.a. 50% aandeelhouderschap van PeelEnergie en een omgevingsfonds.

Elke gemeente heeft ook haar eigen beleid. De RES levert hier input voor. Dit gemeentelijk beleid is veel concreter. Ook de gemeente Peel en Maas heeft een eigen beleid. Het gemeentelijk beleid is en blijft leidend voor de verduurzaming van de gemeente. De RES die is dus een regionaal document en gaat niet over het lokale energiebeleid in de gemeente.

Gemeentelijk beleid

Omgevingsvisie

In de Omgevingsvisie is opgenomen wat de gemeente Peel en Maas belangrijk vindt in de omgeving waarin wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Per gebied is beschreven wat de waarden en kernkwaliteiten zijn alsook de opgaven die er zijn, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid. De Omgevingsvisie is vastgesteld op 5 juli 2022. De benoemde kernwaarden van de gemeente Peel en Maas zijn; zelfsturing, diversiteit en duurzaamheid. Daarbij zijn de volgende zes speerpunten benoemd, die niet los van elkaar moeten worden gezien maar juist in samenhang;

1. we worden duurzamer (klimaatadaptatie, energietransitie en circulariteit)
2. een gezonde en veilige leefomgeving
3. het versterken van natuur en biodiversiteit
4. goed wonen voor iedereen
5. een vitaal economisch klimaat: bedrijvigheid en recreatie en toerisme

6. een nieuwe balans in het buitengebied: kringlooplandbouw en VAB's

De doelstelling voor de energietransitie luidt 'Peel en Maas Klimaat en Energieneutraal in 2050'. Peel en Maas zet zich in voor de lokale opwek van duurzame energie. Het realiseren schone en toekomstbestendige energie, op een veilige manier zodanig dat de inwoners daar profijt van hebben. Daarbij zijn de richtinggevende uitspraken leidend; "We nemen alleen nog lokale initiatieven in behandeling. We sluiten aan bij de zonneladder Peel en Maas, zoals benoemd in de duurzaamheidsagenda."

Voor de Grootschalige open ontginningslandschappen zijn de gebiedskwaliteiten beschreven en de te versterken waarden. Belangrijke punten hierbij zijn; "behoud de grootste openheid, herstel versnipperde beplanting, mogelijkheden voor het bieden van ruimte voor energietransitie, passend binnen de ontginningsstructuur en maak een heldere beplantingstructuur."

Planspecifiek

Onderdeel van het projectplan is een landschappelijk inpassingsplan om de kwaliteiten ter plekke te compenseren en versterken. Deze maatregelen zijn afgestemd en aangepast in overleg tijdens het gesprek met de omgeving.

- meervoudig ruimtegebruik door de combinatie van het zonnepark met natuur
- het landschap is gebruikt als basis voor de toekomstwaarde en het versterken van de identiteit
- ontginningslandschap met duidelijke zichtlijnen
- zichtlijnen worden versterkt door bestaand opgaand groen (bosjes en bomenrijen)
- respecteren bestaande landschapsstructuur en deze gebruiken voor inrichtingsplan
- opstelling van rijen panelen volgt de oriëntatie van het landschap
- maximale hoogte van de stellingen bedraagt 1,5 m boven maaiveld
- omvormers en transformatoren worden opgenomen in totale opzet
- het zonnepark wordt opgenomen in een groen kader dat aansluit op het bestaande landschap
- vanaf de openbare weg is er telkens sprake van een brede groenzone die is ingericht met natuurlijk groen

Duurzaamheidsagenda, Beleef samen duurzaamheid

Op 15 december 2020 is door de gemeenteraad de "Duurzaamheidsagenda, Beleef samen duurzaamheid" vastgesteld. De focus van de duurzaamheidsagenda ligt op energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie. De duurzaamheidsagenda staat aan de basis om de dialoog aan te gaan met betrokken inwoners, ondernemers en de samenleving.

De Gemeente Peel en Maas heeft zichzelf tot doel gesteld om klimaat- en energieneutraal te zijn in 2050 conform het Akkoord van Parijs. Een belangrijke opgave is de energietransitie. De gemeente Peel en Maas zet daarbij in op het lokaal opwekken van duurzame energie. Daarbij moet maximaal gebruik worden gemaakt van energie uit duurzame bronnen, zoals wind-, water-, en zonne-energie. Verder wordt vooral ingezet op het stimuleren van energiebesparing. In de duurzaamheidsagenda geeft de gemeente Peel en Maas ruimte aan duurzame grootschalige opwek die beschreven is in de Zonneladder. Hierbij wordt gewerkt met maatschappelijke tenders, waarbij er vooraf aanvullende randvoorwaarden gesteld worden over bijvoorbeeld lokaal eigenaarschap en landschap.

De gemeente Peel en Maas stelt dat, om van het aardgas af te gaan (nationale doelstellingen i.h.k.v. de energietransitie), elektriciteit nodig is om o.a. warmte op te kunnen wekken (kleine kernen all-

electric), dat de daken van woningen en bedrijfsgebouwen en ook de nog vrije gronden in de kernen en de (agrarische) bedrijfskavels (tredes 1, 2 en 3 van de zonneladder P&M) niet voorzien in de totale behoefte aan elektriciteitsopwekking en dat dus ook agrarische percelen nodig zijn. Dit is specifiek berekend in de als bijlage bijgevoegde onderbouwing.

Planspecifiek

De duurzame energie die opgewekt wordt door Zonnepark Spiesberg draagt bij aan het behalen van de ambitie om in 2050 klimaat- en energieneutraal te zijn.

Kaderstelling Ruimte en Economie

De gemeente Peel en Maas wil bijdragen aan het goede leven in Peel en Maas. Bij alles wat wordt gedaan is een drietal kernwaarden leidend: zelfsturing, duurzaamheid en diversiteit. Het is voor de overheid de kunst zich op een goede manier te verhouden tot de waardevolle initiatieven. Hiertoe is de gemeente op zoek gegaan naar de toekomstbeelden en doelen van de omgeving. Ook is de eigen rol benoemd. In november 2017 is de Waardenoriëntatie en Kaderstelling voor de thema's Ruimte en Economie vastgesteld. De kaderstelling wordt beleidsmatig concreet gemaakt door enkele programma's, programmadoelen en nog concretere uitvoeringsafspraken. Een initiatief moet bijdragen aan een of meerdere programmadoelen / uitvoeringsafspraken.

Planspecifiek

De drie kernwaarden "zelfsturing, duurzaamheid en diversiteit" zijn in een helder kader (bij de Maatschappelijk Tender Zonneparken 2021) meegegeven om (lokale) initiatieven verder te helpen. Voorliggend plan is tot stand gekomen in een samenwerking tussen een "commerciële" ontwikkelaar (MorgenZon) en de Lokale Energie Coöperatie PeelEnergie. Deze partijen hebben vanuit hun gezamenlijke Projectentiteit Zonnepark Spiesberg BV een concreet ontwerp gemaakt in overleg met omwonenden en andere belanghebbenden (zie hst 6) op basis van de omgevingskwaliteit (zie hst 4). Ook tijdens de exploitatie wordt nader invulling gegeven aan deze Kaderstelling, immers wordt jaarlijks een vergoeding uitgekeerd vanuit het Omgevingsfonds om de leefomgeving vitaal te houden.

Een initiatief moet bijdragen aan een of meerdere programmadoelen / uitvoeringsafspraken.

Voorliggend plan draagt bij aan;

Thema 1 Ruimte / Programma 1.1 Vitale leefomgeving

Om verder invulling te geven aan het streven naar een fysieke leefomgeving waar iedereen zich eigenaar van voelt, worden ruime kwalitatieve kaders door de gemeente gecreëerd die aansluiten bij het karakter van het dorp, gemeenschap en bestaande kwaliteiten om zo ook ruimte te creëren om de leefomgeving ook in de toekomst te laten aansluiten bij de behoefte van het dorp en haar identiteit.

Programmadoel 2 – Gemeenschappen als mentaal eigenaar (Uitvoeringsafspraken 2.1 en 2.3 en 2.4).

Bij de totstandkoming van het voorliggende plan is een uitgebreid participatieproces (dialoog) doorlopen dat heeft geleid tot voorliggend plan waar op basis van consensus akkoord op is gegeven (mentaal eigenaar) door omwonenden en andere belanghebbenden. De fysieke leefomgeving ondersteunt een vitale gemeenschap door middel van betrokkenheid én een in te stellen omgevingsfonds. 50% van de aandelen van het zonnepark zijn van de lokale energicoöperatie PeelEnergie. Naast mentaal eigenaar is een deel van het zonnepark dus al fysiek in eigendom. Het streven is om zoveel mogelijk lokale partijen werk te laten uitvoeren.

Programmadoel 4 - Klimaatadaptief en energieneutraal (Uitvoeringsafspraken 4.1 en 4.2)

In overleg met het Waterschap is besloten om de gehele jaarlijkse neerslag lokaal te infiltreren en niet meer af te voeren via de aanwezige watergangen. Een grondwal wordt aangebracht aan de oostzijde van het zonnepark. Hiermee wordt bijgedragen aan wateroverlast bij hevige neerslag en voorkomen van lokale droogte. Een meekoppelkans die direct wordt benut.

Het zonnepark wekt op een klimaatneutrale wijze elektriciteit op. Hiermee wordt direct bijgedragen aan het Verdrag van Parijs dat gemeenten in 2050 klimaatneutraal moeten zijn. Het zonnepark geeft concrete invulling aan de duurzaamheidsagenda van de gemeente Peel en Maas en draagt concreet bij aan de energietransitie

Thema 4 Economie / Programma 4.1 Toekomstbestendige economie

Een toekomstbestendige economie is een belangrijk onderdeel van het 'goede leven' in Peel en Maas. Als het gaat om toekomstbestendige economie wil de gemeente aansluiten bij de kracht van de gemeente/regio. Bij deze rol horen werkwoorden als verbinden, stimuleren en faciliteren.

Programmadoel 1 – Divers en toekomstbestendig (Uitvoeringsafspraken 1.4)

Zonnepark Spiesberg wordt gerealiseerd vanuit een samenwerking tussen PeelEnergie en MorgenZon. PeelEnergie is een lokale energiecoöperatie waar de gemeente Peel en Maas zeer trots op is en inmiddels een toekomstbestendige organisatie is door de projecten die zij uitvoert. Dit wordt verder versterkt bij de realisatie van het zonnepark. Gedurende de gehele exploitatie zijn jaarlijkse inkomsten voorzien die PeelEnergie lokaal kan benutten voor het verder verduurzamen van de gemeente Peel en Maas. De opgedane kennis wordt verder gedeeld.

Het voornemen is om de groene elektriciteit geproduceerd op Zonnepark Spiesberg om te zetten in groene waterstof in de waterstofproductie-unit bij Recreatiepark De Schatberg. De Schatberg krijgt daarmee een unieke kans om verder te verduurzamen door onder andere de restwarmte die vrijkomt bij de productie van waterstof, in te zetten bij het verwarmen van het zwembad. Een duurzaam/circulair concept dat verder bijdraagt aan een toekomst bestendige groene bedrijfsvoering van de Schatberg.

Leidraad Maatschappelijke Tender Zonneparken 2021

In het verlengde van de gemeentelijke klimaatdoelen en de Duurzaamheidsagenda heeft de gemeente Peel en Maas in 2021 een maatschappelijke tender gestart. Deze tender is geen aanbesteding zoals in geval van een inkoop, maar een procedure voor bestuurlijke trajecten. De maatschappelijke tender zonneparken Peel en Maas omvat een proces waarlangs inschrijvers trachten om hun plan voor een zonnepark in aanmerking te laten komen voor vergunningverlening op basis van de vooraf vastgelegde criteria. In de Leidraad maatschappelijke tender zonneparken Peel en Maas versie maart 2021 heeft het college vastgelegd welke onderwerpen daarbij belangrijk zijn en waaraan inschrijvers dus aandacht moeten besteden. In de leidraad is verwoord onder welke voorwaarde nieuwvestiging van zonneparken op agrarische gronden mogelijk is en geeft voorwaarden gelet op de Zonneladder uit de Duurzaamheidsagenda Peel en Maas.

Planspecifiek

Het plan voldoet aan de randvoorwaarden op gebieden zoals maatschappelijke betrokkenheid, ruimtegebruik, landschap & biodiversiteit en eigendom zoals gesteld in de Leidraad Maatschappelijke Tender Zonneparken 2021. Voorliggend plan is ingediend en geselecteerd tijdens de maatschappelijke tender 2021. Het feit dat dit project is geselecteerd in de Maatschappelijke

Tender wil niet zeggen dat hiermee meteen een goede ruimtelijke ordening is gemotiveerd, wel aan andere vereisten. In voorliggende ruimtelijke onderbouwing (+ onderzoeken en bijlagen) is zodoende gemotiveerd dat de ontwikkeling past binnen het beleid (nationaal, provinciaal, gemeentelijk) en dat een zorgvuldige ruimtelijke afweging is gemaakt.

Ten behoeve van de maatschappelijke betrokkenheid en procesparticipatie is er een stakeholderanalyse uitgevoerd en zijn de verschillende belangen in beeld gebracht. Voorafgaand aan het indienen van het plan in de maatschappelijke tender is de omgevingscommunicatie al gestart. Er is bij dit plan gewerkt volgens het principe 'Samen Ontwerpend Ontwikkelen' waardoor het plan in gebiedsateliers verder uitgewerkt is (zie Participatiedossier in de bijlage). Verder is er een communicatievisie en procesparticipatieplan opgesteld en dit is later ook uitgevoerd. Gedurende het proces zijn de uitkomsten vastgelegd.

De ruimtelijke maatvoering vangt de ruimtelijke ontwikkeling op. Het gebied heeft geschikte landschapskenmerken, er zijn landschapskamers gevormd door boomlanen en bosranden. Deze beplantingsstructuren worden behouden en geven vorm en structuur aan het toekomstige landschap met zonnepanelen. Tezamen met het goed meenemen van de richtinggevende ontwerpprincipes, wordt het zonnepark goed ingepast in het landschap. Betreft ruimtegebruik bedraagt het plan meer dan 50% onbedekt oppervlak, om de biodiversiteit te bevorderen. Het beheer is gericht op de instandhouding van de verschillende vegetatietypes en uit ecologisch maaibeheer. Er is een biodiversiteitsplan opgesteld, met een positief effect op de biodiversiteit. Zo zal er bijvoorbeeld vernatting optreden, doordat het waterpeil wordt opgezet. In combinatie met flauwere oevers heeft dit een positief effect. Ook zal er gewerkt worden met inheemse kruidenmengsels en aanplant van bosjes, welke passend zijn in de omgeving.

Een van de onderdelen van de maatschappelijke tender betreft het eigendom. In het profijtplan is uitgewerkt hoe de financiële participatie kan worden ingevuld. Er zijn hiervoor meerdere mogelijkheden geschetst, dit zal verder worden ingevuld aan de hand van de behoeftes en wensen van de omgeving. Er is door de initiatiefnemers aangegeven dat het de voorkeur is om op termijn 100% eigenaarschap lokaal te beleggen en bij aanvang is 50% geborgd in de aandeelhoudersovereenkomst en gezamenlijk opgerichte BV.

Kwaliteitskader en bijdrage Buitengebied

Het buitengebied van Peel en Maas ontleent haar zo kenmerkende karakteristiek aan een eeuwenlange wisselwerking tussen natuur en cultuur. Peel en Maas biedt ruimte aan ontwikkelingen in het buitengebied wanneer deze gepaard gaan met kwaliteitsverbetering via een kwaliteitsbijdrage in datzelfde buitengebied. De gemeente stimuleert initiatiefnemers in het buitengebied daarbij om een balans te zoeken tussen hun gewenste ontwikkeling en het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied. Centraal staat een goede inpassing (behouden gebiedskwaliteiten) en compensatie (versterken gebiedskwaliteiten) van nieuwe ontwikkelingen. In het Kwaliteitskader buitengebied Peel & Maas (d.d. november 2011) is op basis van de waarden "gebruikswaarde, toekomstwaarde en belevingswaarde" ambities gesteld.

Planspecifiek

In het Landschaps,- water en biodiversiteitsplan (zie bijlage) is uitgebreid beschreven dat voorliggend project, vanuit de reeds aanwezig kwaliteit, gepaard gaat met kwaliteitsverbetering van de natuur en biodiversiteit door de groene ruggengraat te versterken, de landschappelijke structuur te gebruiken voor de inpassing van het zonnepark en de openheid te behouden (lage opstelling, heldere beplantingsstructuur en doorkijken). De diverse maatregelen (o.a. takkenrillen, zaden,

waterberging) dragen significant bij aan de kwaliteit van het buitengebied. Dit is ook zo besproken in de omgevingsdialogen en met verschillende andere belanghebbenden (w.o. gemeente en Provincie). IVN heeft mondeling tijdens een Participatieavond aangegeven dit project te beschouwen als een groot voorbeeld voor andere zonne-projecten. Tussen initiatiefnemer en gemeente is een anterieure overeenkomst gesloten waarin is bepaald dat initiatiefnemer ten behoeve van de kwaliteitsverbetering een (financiële) kwaliteitsbijdrage levert, zowel voor Basiskwaliteit als Aanvullende kwaliteit, naast een goede landschappelijke inpassing van het zonnepark.

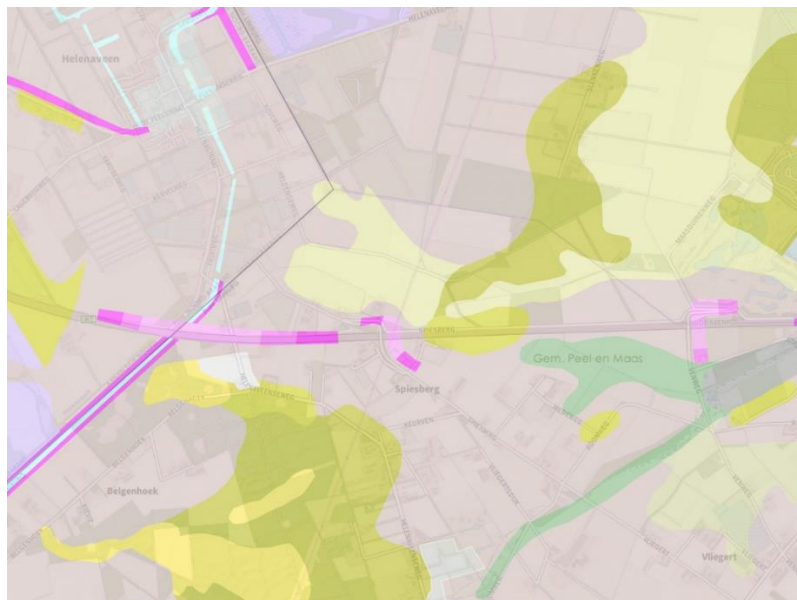
- Basiskwaliteit: 10% van 145.404 m² x € 6,00 per m² is € 87.242,40;
- Aanvullende kwaliteit: 2x AK = 10% van 145.404 m² x € 6,00 per m² is € 87.242,40

In het Landschaps-, water- en biodiversiteitsplan is een tabel opgenomen met een concrete beschrijving van de invulling van de Basiskwaliteit op Zonnepark Spiesberg.

Hoofdstuk 4 - Landschap

Analyse van het landschap

De projectlocatie aan de Spiesberg is gelegen in een markant punt in het cultuurlandschap in het uiterste noorden van de gemeente Peel en Maas. Dit cultuurlandschap ontleent het specifieke karakter aan de natuurlijke ondergrond, watervoorziening en menselijk gebruik.

Figuur 8 Het plangebied is deels gelegen op een dekzandkop (geel en donkergeel) en deels op een dekzandvlakte. De dalvormige laagte is herkenbaar aan de groen en groengrijze kleur

Geologie, bodem en (grond)water zijn zogenoemde abiotische kenmerken. Hoewel hoogteverschillen in Nederland over het algemeen niet al te groot zijn, zijn ze zeer bepalend geweest voor de gebruiksmogelijkheden van een gebied en daarmee voor het ontstaan van het cultuurlandschap. De relatieve hoogteligging op de projectlocatie is licht golvend en aflopend in noordelijke richting. De maaiveldhoogte varieert van 31,99 m +NAP aan de noordwestzijde tot 34,48 m +NAP aan de zuidoostzijde (bij de snelweg). Het laagste punt (31,75 m +NAP) is gelegen bij de ontwateringssloot die de oostgrens van het plangebied vormt. De snelweg A67 is herkenbaar als een oost-west lopende strook.

Dit opvallende reliëf over een redelijk korte afstand is te verklaren door een combinatie van de geomorfologie van deze plek en de ontginning daarvan. De geomorfologie beschrijft de vorm en het ontstaan van de ondergrond. Er is hier sprake van een dekzandruggen en -koppen (de hogere gelegen delen) in een dekzandvlakte. Grote delen van de dekzandvlakte zijn ooit bedekt geweest met hoogveen (paarse kleur op de kaart); kleinere delen waren bedekt met vochtige heide (lichtgeel). Direct ten zuiden van de projectlocatie begint een dalvormige laagte die ooit het hoogveen afwaterde en waarin nu de Grote Molenbeek is gelegen. De bodemtypen die hier nu voorkomen zijn veldpodzols en gooreerdgronden in leem-houdend tot zwak lemig fijn zand.

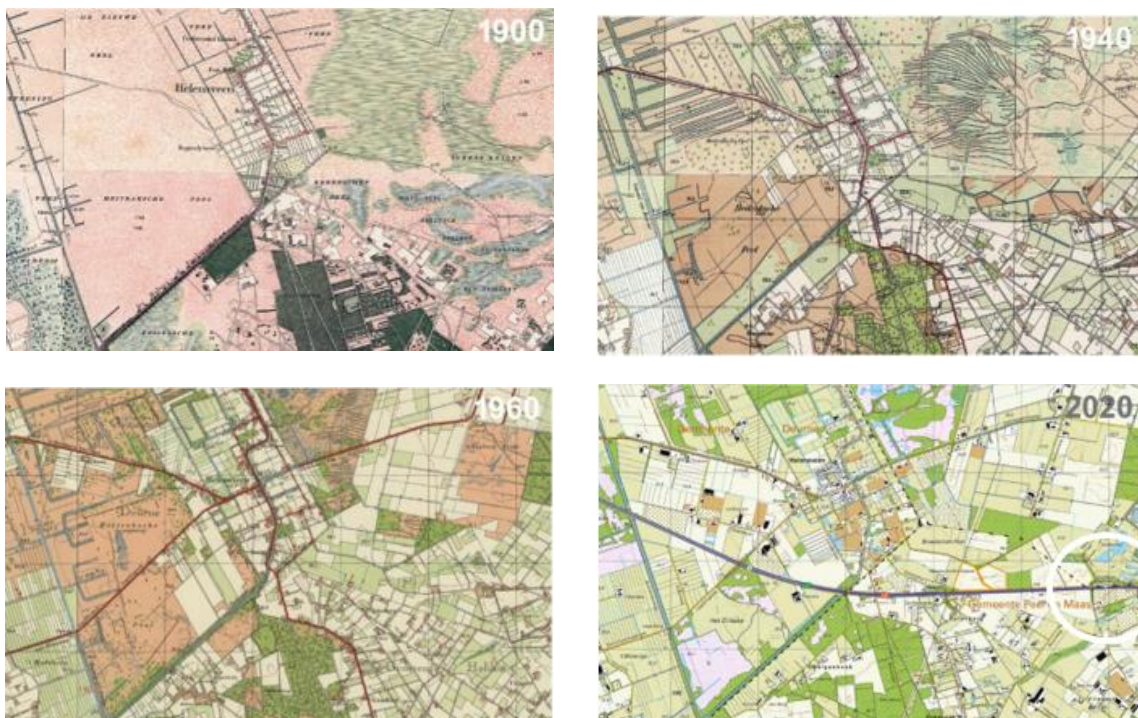
Historische ontwikkeling plangebied

De projectlocatie kent een gevarieerde historische ontwikkeling die heeft geleid tot het huidige landschap. De projectlocatie aan de Spiesberg betreft een jonge peelontginning. Spiesberg zelf staat als *Spitsbergen* vermeld op oude kaarten. Spitsbergen is dan de naam van een ontginningsboerderij die tussen Grashoek en Helenaveen was gelegen in een kralensnoer van individuele kampongtingningen. De ontginning van het gebied begint met de uitgifte van de Heirakse Peel door de gemeente Deurne aan de broers van de Griendt in 1853. In 1858 richtten zij samen met G.J.W.

Carp de Maatschappij Helenaveen op, genoemd naar Helena Panis, de vrouw van medeoprichter Jan van de Griendt. Om de veenconsessie van 610 ha te kunnen ontginnen voor turf(strooisel)productie werd de Helenavaart gegraven als zijkanaal van de Noordervaart. Dit ontginningskanaal werd in delen aangelegd en volgt deels de grens tussen Noord-Brabant en Limburg. Aan het kanaal werd ook een dorp gesticht voor de turfgravers en hun gezinnen: Helenaveen. Het was de bedoeling om na het afgraven van de turf (3 – 7 m dik) de gronden in gebruik te nemen voor landbouw en tuinbouw.

Het veenpakket was het dikst in het midden en nam af aan de randen. Vaak was het over het onderliggende dekzandlandschap gegroeid op een manier die niets van die ondergrond deed vermoeden. Plaatselijk kon de veenlaag boven lage duinen of dekzandruggen aanmerkelijk minder zijn. Toch was het Peelveen niet uniform, plaatselijk kwamen drassige heidevelden voor en grote vlaktes met vaak erg ondiep water na hevige regen. Ook was het landschap niet vlak, maar golfde het. Het gebied was slecht begaanbaar, vooral in de winter, zodat er weinig doorgaande routes door de moerassen en venen voerde. Wel waren er enkele corridors die hogere zandruggen volgden met Meijel als knooppunt. Voordat de Peel grootschalig werd ontgonnen werd het gebied gebruikt voor kleinschalige turfwinning en strooiselwinning door lokale boeren. Die turfwinning vond plaats middels zogenoemde boerenkuilen. In tegenstelling tot het veen in Groningen en Drenthe waren kloosters nauwelijks actief in de ontginning. Aan de randen kwam begrazing voor. In enkele stappen is het landschap ingrijpend veranderd.

De grootschalige ontginning begon met het afbranden van de begroeiing. Daarna werd vaak Boekweit geteeld in de as. Vervolgens werden wijken gegraven haaks op het kanaal om het veen te ontwateren en de gestoken turf af te kunnen voeren. Al het veen werd weggegraven tot op de onderliggende zandgrond. De veenontginning binnen Limburg was minder planmatig dan die van naastgelegen Helenaveen. De Breedschen Peel werd ontgonnen tussen 1900 en 1965. Hiervan resten nog de gevorkte ontwateringssloten waaronder de Bokssloot, die langs het plangebied loopt. Na het afgraven van het veen werd de zandgrond met behulp van kunstmest voor de landbouw in gebruik genomen.

Figuur 9 Overzicht van de historische ontwikkeling (bron: TopoTijdreis)

Huidige landschappelijke context

De landschappelijke context van het plangebied is sinds 1900 ingrijpend gewijzigd van een veenmoeras naar een landbouwgebied. Met de aanleg van de A67 tussen 1963 en 1973 ontstond het huidige beeld. Het plangebied is momenteel in gebruik als akkerland en wordt begrensd door verharde en onverharde wegen in combinatie met oppervlaktewater. Binnen het plangebied zijn geen opstallen aanwezig. Wel doorsnijdt een sloot een deel van het plangebied. Deze sloot volgt een natuurlijke laagte die op oude kaarten wordt aangeduid als *Diepe Peel*. Naast een hoogteverschil van bijna 2,5 meter is de rondom aanwezige opgaande beplanting sterk bepalend voor de ruimtelijke beleving van de plek. Effectief is er sprake van een halfopen landschap met aan de noorden oostzijde een markante bosrand. Verder worden de twee kavels van elkaar gescheiden door een geknikte landweg die is voorzien van een begeleidende boombeplanting. In tegenstelling tot de meer planmatig ontgonnen delen van de Peel is hier geen regelmatig patroon te herkennen, maar volgt de serie van geknikte en gevorkte waterlossingen de oude laagtes. Bos is te vinden op overhoeken, waar de randen van ontginningen samenkomen, en op hogere delen.

Het landschap is utilitair van opzet met open akkers en weilanden die worden ontsloten middels al dan niet verharde wegen. Ter plaatse van het plangebied is enkel langs de ontwateringssloot enige (natuurlijke) beplanting aanwezig. Het betreft typische planten voor een dergelijke groeiplaats, zoals: Liesgras, Rietgras, Mannagras, Smeerwortel, Grote Brandnetel, Kruipende boterbloem en Speerdistel. Langs de landbouwwegen staan voornamelijk eiken (vooral Zomereik en een enkele Amerikaanse eik). Ook in de bosvakken domineert de Zomereik. Daartussen groeit vaak Ruwe berk, Amerikaanse vogelkers en Sporkenhout. Een dergelijke begroeiing is typerend voor zure zandgronden. Dat dit leemhoudende zandgrond is, is evident in de plaatselijk ruim aanwezige Wilde kers.

Het gebied wordt aan de zuidzijde sterk begrensd door de infrastructuurbundel van de snelweg met parallelweg. Langs deze parallelweg staat een onregelmatige begeleidende beplanting van Ruwe berk. Deze bomen vormen een soort scherm tussen de snelweg en het aangrenzende landbouwgebied. Aan de westzijde doorsnijdt een hoogspanningsleiding het landschap. De lijn loopt bijna noord-zuid en staat haaks op de snelweg.

De ruimtelijke opzet en landschappelijke context van de projectlocatie zijn een directe weerslag van de ontginningsgeschiedenis van de plek. Het landschap is hier halfopen met opgaand groen dat landschapskamers definieert, met soms lange zichtlijnen. De vormen zijn onregelmatig, wat typisch voor een randzone van een ontginning. Direct ten zuiden van de projectlocatie is de oude raai die de ontginning van Spiesberg en Breedschen Peel scheidt nog te herkennen op de kadastrale kaart (zie roze lijn afbeelding 6). Ook de gevorkte ontwateringstakken zijn nog aanwezig; ze vormen deels de fysieke begrenzing van de projectlocatie. Het hoogteverschil en golvende maaiveld is eveneens kenmerkend. De gemeentegrenzen (in paars aangegeven) zijn in het veld moeilijk afleesbaar.

Figuur 10 Ruimtelijke analyse van het bestaande landschap

Hoofdstuk 5 - Onderzoek van de omgevingsaspecten

Archeologie

Het in 1992 door Nederland ondertekende Verdrag van Malta regelt archeologisch erfgoed op Europees niveau, met als belangrijkste doel het behoud van dit erfgoed in situ. De bodem biedt namelijk de beste garantie voor een goede conservering van archeologische waarden. Bij ruimtelijke ontwikkeling moet rekening worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden, zodat er nog mogelijkheden zijn voor archeologievriendelijke alternatieven. Tot slot is met het verdrag het 'de verstoorder betaalt'-principe geïntroduceerd. Het Verdrag is geïmplementeerd in de Monumentenwet (1988) welke in 2016 grotendeels is opgegaan in de Erfgoedwet. Voor ruimtelijke ontwikkelingen en archeologische bescherming- en onderzoek geldt dat de Monumentenwet van kracht blijft tot de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet.

Begin 2022 is door Aeres Milieu een archeologisch bureauonderzoek verricht – zie bijlage. Op basis van het bureauonderzoek kan worden gesteld dat binnen het plangebied een gevarieerde archeologische verwachting geldt. Op de dekzandrug en dekzandwellingen binnen het plangebied liggen veldpodzolgronden. Hiervoor geldt een hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten uit de periode van het midden-paleolithicum tot de vroege middeleeuwen. Ten westen en oosten van deze gronden liggen gooreerdgronden. Op deze bodemkundige eenheid is de verwachting op het aantreffen van resten uit de eerdergenoemde periode laag tot middelhoog. Voor het gehele plangebied geldt een lage verwachting op het aantreffen van historische resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd.

Door ArchAeO is geadviseerd om een Vervolgonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek te laten uitvoeren in het volledige plangebied. Daarnaast dienen enkele (ca 4) representatieve handgegraven profielputjes te worden gegraven en gedocumenteerd. Deze werkzaamheden worden opgepakt door initiatiefnemer na vergunningverlening op basis van het definitief technisch ontwerp waarbij gerichter de eventueel bodemversturende werkzaamheden in kaart zijn (o.a. dieper dan 40cm kabelgeulen graven). Hiermee kan gerichter onderzoek worden gedaan alsook verantwoord met financiële bestedingen worden omgaan. De gemeente kan bij vergunningverlening expliciet opnemen dat uitvoering pas kan starten na het nemen van een (selectie)besluit door bevoegd gezag in bijv. een nader aan te vragen Aanlegvergunning.

Cultuurhistorie

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moet in de toelichting van een ruimtelijk plan worden beschreven op welke manier rekening wordt gehouden met de cultuurhistorische waarden in het plangebied. Voor de toetsing van de cultuurhistorische waarde is gebruik gemaakt van de beschrijvingen in het voorgaande hoofdstuk 4 - Landschap.

Planspecifiek

In het ontwerp is rekening gehouden met de cultuurhistorische waarden van het gebied.

Geluidhinder

Voor geluidhinder van de meeste inrichtingen zijn de algemene regels van het Activiteitenbesluit van toepassing. Bij ontwikkeling van nieuwe geluidsgevoelige objecten binnen deze geluidzones moet akoestisch onderzoek worden uitgevoerd om aan te tonen dat de ontwikkeling voldoet aan de ten hoogste toelaatbare geluidsbelastingen die in de wet zijn vastgelegd.

Er zijn diverse onderzoeken verricht waarbij het effect van een zonnepark op de aanwezige geluidsbelasting is onderzocht. Uit deze onderzoeken is geconcludeerd dat geluidsbelasting met maximaal 0,2 dB kan toenemen en dit als verwaarloosbaar kan worden beschouwd.

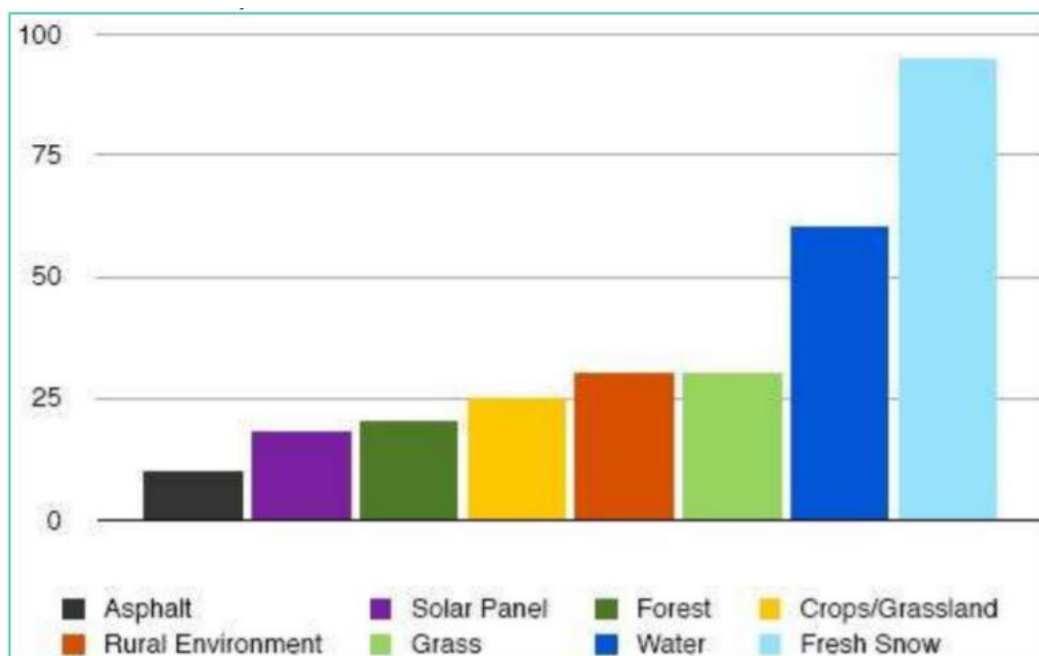
Planspecifiek

Het zonnepark is geen geluidgevoelig object, waardoor onderzoek in het kader van de Wet geluidhinder achterwege blijft. Ook een onderzoek in het kader van het Activiteitenbesluit (Wet milieubeheer) is niet nodig. Het zonnepark veroorzaakt geen relevante geluidbelasting. De inrichting valt wel onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit, maar is niet meldings- of omgevingsvergunningsplichtig voor het onderdeel milieu.

Lichthinder

De werking van zonnepanelen is gebaseerd op het opvangen van (zon)licht. De zonnepanelen zelf vormen geen lichtbron. Reflectie van zonlicht is nadelig voor het rendement en wordt dus ook om die reden zoveel mogelijk voorkomen. Om schittering te verminderen wordt er op de panelen gewerkt met een coating. Het glas wordt gezandstraald en is daardoor anti reflectief, omdat het opvallende licht diffuus wordt verspreid in plaats van in een richting. Dit vermindert reflectie en vermeerderd de opbrengst. Zonnepanelen hebben een relatief lage reflectie-intensiteit omdat slechts een klein deel van het zonlicht dat op zonnepanelen valt wordt gereflecteerd.

Risico's bij een hoge lichtintensiteit zijn verblinding van weggebruikers of machinisten, dan wel dat relevante informatie voor hen wordt "overstraald". De zon zelf is de grootste bron van mogelijk lichthinder, met name wanneer de zon laag staat en zich in het blikveld bevindt. Maar ook andere oppervlakken zoals water en sneeuw kunnen lichthinder veroorzaken door reflectie. Zonnepanelen, zoals uit onderstaande tabel blijkt, veroorzaken veel minder reflectie dan bovengenoemde oppervlakken.

Figuur 11 Reflectie van zonnepanelen in context

Planspecifiek

De kans dat zonnepanelen leiden tot lichthinder is dus heel klein. Toch zijn er in het ontwerp van Zonnepark Spiesberg mitigerende maatregelen opgenomen zoals takkenrillen aan de zuidzijde van het ontwikkelperceel. Gedeeltelijk zijn deze mitigerende aspecten ook al aanwezig, zoals de bomen parallel aan de snelweg.

Kabels en Leidingen

Over het ontwikkelperceel is de 380 kV hoogspanningsleiding Maasbracht – Dodewaard van TenneT gesitueerd. Het betreft geleiders (draden) en geen masten. TenneT heeft hiertoe een zakelijk rechtstrook gevestigd. De belemmerende strook is totaal 72 meter breed (2x 26 meter aan weerszijde van de mast, gemeten vanuit het hart van de verbinding). TenneT heeft haar voorwaarden voor het aanleggen van een zonnepark in de belemmerende strook van de hoogspanningsverbinding doorgegeven. Belangrijke onderdelen zijn de bereikbaarheid van de masten en geleiders, elektromagnetische beïnvloeding en vrije ruimten ten behoeve van onderhoudswerkzaamheden. In het Bestemmingsplan zijn ook voorwaarden hiertoe opgenomen. In het ontwerp is hiermee rekening gehouden. TenneT heeft akkoord gegeven op het technisch ontwerp.

Figuur 12 Belemmeringenstrook TenneT

Bedrijven en milieuzonering

De Wet milieubeheer (Wm) stelt bedrijven en instellingen verplicht te voldoen aan de eisen van een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB), dan wel een omgevingsvergunning voor de activiteit milieu te hebben. Bij de uitoefening van een bedrijf dient rekening gehouden te worden met de omliggende woonbebouwing. In de geactualiseerde publicatie “Bedrijven en milieuzonering” (2009) van de Vereniging van Nederlandse Gemeente (VNG) wordt een richtafstandenlijst voor milieubelastende activiteiten gehanteerd. De genoemde maten zijn richtinggevend, maar met een goede motivering kan en mag hiervan worden afgeweken. Er dient te worden aangetoond dat het plan buiten de invloedssfeer van bedrijvigheid in de nabije omgeving valt en dat het plan geen belemmering vormt voor de nabijgelegen functies. Het zonnepark is niet AMVB plichtig en omgevingsvergunningsplichtig in kader van milieu. Op grond van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk.

Planspecifiek

Conform de publicatie kan het zonnepark gelijkgeschaard worden met een elektriciteit distributiebedrijf met transformatorvermogen $10 < 100$ MVA. Uit de tabel van hindercontouren komt voort dat richtafstanden voor elektriciteitsdistributiebedrijf met transformatorvermogen $10 < 100$ MVA voor Geur, Stof, Geluid, Gevaar in het zogenaamd rustig buitengebied maximaal op 50 m liggen ten opzichte gevoelige functies. Uit metingen blijkt dat de transformatoren ruim buiten de 50m zone liggen van de omliggende woonbebouwing. Voorts vormen agrarische bedrijven in de omgeving geen belemmering voor het zonnepark, omdat het park geen gevoelige functie betreft. Geconcludeerd wordt dat het aspect bedrijven en milieuzonering de ontwikkeling niet in de weg staat.

Bodemsituatie

Kwaliteit

Een ecologische inrichting van zonneparken met extensief beheerde vegetaties als uitgangspunt kan kansen bieden op een positief effect op de structuur en kwaliteit van de bodem, vooral als de uitgangssituatie intensieve landbouwgrond was. De verwachte levensduur van zonneparken is ten minste vijftien en mogelijk wel dertig jaar. Omdat de grond voor lange tijd uit productie genomen wordt, kan de grond tot rust komen en de bodemkwaliteit herstellen en verbeteren.

Specifieke aandachtspunten zijn het voorkomen van bodemverdichting tijdens de aanleg van zonneparken en het voorkomen van vervuiling van de bodem met zink door (de wijze van) gebruik van verzinkte palen voor zonnetafelconstructies. Erosie en uitspoeling kunnen een issue zijn als panelen vrij vlak en dicht aaneengesloten in de tafels liggen en de ruimte tussen rijen panelen nauw is (slechte ontwikkeling van de vegetatie) en in het geval het zonnepark op een helling gebouwd is.

De voornaamste zorg is dat minder licht en een andere verdeling van het water via minder planten(wortels) zullen leiden tot minder bodemleven, lagere organische stofgehalten en een afname van de bodemvruchtbaarheid. Dit is met name van belang als de grond later weer voor landbouw gebruikt zou worden. Onder andere hiertoe is een infiltratie-onderzoek verricht.

De panelen bij Zonnepark Spiesberg worden op een vlakke ondergrond op het zuiden en oost/west georiënteerd en de stellages worden circa 1,5 meter hoog. Tussen de stellages komen (onderhouds)paden. Door deze opstelling zal er altijd sprake blijven van lichtinval onder de zonnepanelen, evenals infiltratie van hemelwater dat van de zonnepanelen af vloeit. De kans dat het

bodemleven hierdoor in onaanvaardbare mate zal verslechteren, wordt niet als reëel beschouwd. Wel zal het bodemleven enige verandering ondergaan. Er zal door de landschappelijke inpassing van de zonnepanelen veeleer kans zijn op een verbetering van de biotoop voor diverse diersoorten.

In het Landschaps-, water-, en biodiversiteitsplan (bijlage 12) is specifiek ingegaan op behoud en versterken van de bodemkwaliteit. Belangrijk uitgangspunten zijn; (1) toepassing bifacial zonnepanelen (glas-glas = lichtdoorlatend) met maximale onderlinge afstand (1 a 2 cm afhankelijk van breedte toe te passen klem) om zoveel mogelijk regenwaterspreiding te bewerkstelligen en (2) zeer beperkte beplantingsmogelijkheden (soorten die zowel gedijen bij nat als droogte zijn beperkt) in oostelijk deel door noodzakelijke waterberging waardoor niet alle .

Verontreiniging

De kans op de aanwezigheid van ernstige verontreinigingen binnen het projectgebied en de verwachting ten aanzien van bodemkwaliteit is in kaart gebracht door Aeres Milieu, een specialistisch bureau voor het uitvoeren van een historisch bodemonderzoek NEN 5725. Het rapport is bijgevoegd.

Aeres Milieu constateert dat gebaseerd op de verzamelde gegevens uit het vooronderzoek, kan de onderzoekslocatie als “onverdacht” worden beschouwd op het voorkomen van bodemverontreiniging. Er bestaat geen aanleiding te vermoeden dat ter plaatse van de planlocatie sprake is van een bodemverontreiniging. De aanwezigheid van asbestverdacht materiaal in de bodem wordt niet verwacht (niet verdacht). De verwachte bodemkwaliteit (landbouw/natuur) uit de bodemkwaliteitskaart vormt geen belemmering voor het beoogde gebruik (zonnepark).

Het zonnepark wordt uitgevoerd met bifacial, glas-glas panelen. Naast extra lichtdoorlatendheid, voorkomt het ook uitloging van de backsheet zoals toegepast in de monofacial “klassieke” zonnepanelen.

Uitloging onderstel

Het onderstel is van gemaakt van thermisch verzinkt staal (gegalvaniseerd staal). Dit materiaal wordt wereldwijd en ook in Nederland standaard gebruikt als onderstel voor grondgebonden zonnepanelen. Galvaniseren is een techniek waarbij een corrosiebestendige metaallaag wordt aangebracht over metalen die corrosiegevoelig zijn. Corrosiebestendige metalen zijn chroom, nikkel en zink, welke als dunne laag worden aangebracht. De palen voor het onderstel worden direct in de grond geplaatst. De liggers zijn vorgeboord en kunnen direct op locatie worden gemonteerd, deels met schroeven deels met snelspanners zodat niet geschroefd hoeft te worden en gebruik van materiaal beperkt wordt. Het risico op beschadiging van de gegalvaniseerde materialen wordt op deze wijze tot een minimum beperkt. Ook de schroeven zijn van gegalvaniseerd staal.

De milieueffecten van het gebruik van gegalvaniseerd staal zijn onder meer onderzocht in het kader van emissieschattingen uit diffuse bronnen. De Factsheet Emissieschattingen diffuse bronnen, Corrosie gegalvaniseerd staal en bladzink (2016, uitgevoerd door Deltares en TNO i.o. van RWST / WVL) bevat een rekenmethode voor de emissies van zink naar water ten gevolge van afspoeling als gevolg van corrosie van bladzink en van gegalvaniseerd staal in diverse toepassingen (constructies, dakgoten, straatmeubilair, vangrail, hekwerken etc). Dit vormt een belangrijke bron van zink emissie naar de bodem. De emissiefactoren van zink zijn per toepassing verschillend en zijn onder meer afhankelijk van de SO₂-concentratie in de neerslag en daarmee plaats en tijdsafhankelijk. Daarnaast speelt de ruimtelijke oriëntatie van het oppervlak dat wordt afgespoeld (horizontaal of verticaal vlak) een rol. Uit afspoelingsmetingen van RIZA blijkt dat horizontale zinken oppervlakten bijna 4 keer zo veel afspoelen als verticale (respectievelijk 3,6 en 0,91 g/m² jaar).

Zolang er geen beschadiging van het gegalvaniseerde staal optreedt, is er ook geen risico van emissie. Pas na beschadiging van het gegalvaniseerde onderstel kan mogelijk zinkemissie plaatsvinden door afspoeling naar de bodem. Zoals hiervoor is aangegeven is er sprake van minimale blootstelling aan regenwater en daarmee van afspoeling via het onderstel. Als er al sprake zou zijn van emissie van zink, dan zal deze zeer gering zijn. Door de leverancier Arcelor Mittal is een certificaat aangeleverd waarbij is aangegeven dat de gebruikte metalen voldoen aan de RoHS richtlijn (zie bijlage 1c- RoHS certificaat). Door gebruik te maken van gegalvaniseerd staal met een minimum aan zinkgehalte wordt de kans op een eventuele emissie sterk verminderd.

Luchtkwaliteit en verkeer

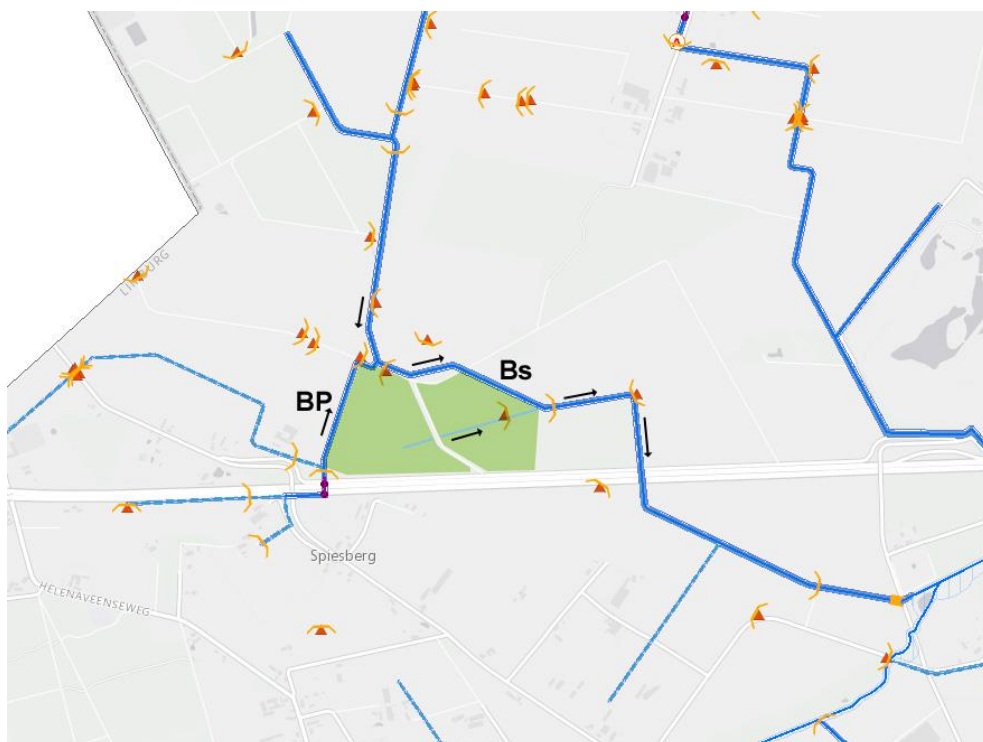
Het toetsingskader voor luchtkwaliteit wordt gevormd door de Wet milieubeheer luchtkwaliteitseisen (ook wel Wet luchtkwaliteit genoemd. Deze bevat grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, fijn stof, lood, koolmonoxide en benzeen. Hierbij zijn in de ruimtelijke ordeningspraktijk langs wegen vooral de grenswaarden voor stikstofdioxide (jaargemiddelde) en fijn stof (jaar- en daggemiddelde) van belang. In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt bij het opstellen van ruimtelijke plannen, uit oogpunt van de bescherming van de gezondheid van de mens, rekening gehouden met de luchtkwaliteit.

Planspecifiek

Het zonnepark heeft geen negatieve effecten voor de luchtkwaliteit. Het project gaat namelijk in de gebruiksfase niet gepaard met verbranding van (fossiele) brandstoffen of de uitstoot van andere stoffen. Ook is er geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. Alleen in de aanlegfase vinden meer intensief verkeersbewegingen plaats. In de gebruiksfase vinden incidenteel verkeersbewegingen plaats die samenhangen met het beheer en onderhoud van het zonnepark. Parkeren zal dan plaatsvinden ter hoogte van de opgang bij de toegangshekken. Dit geeft geen extra parkeerdruk noch verkeer opstoppende situaties. Omgekeerde werking – uitstoot verkeer A67 op zonnepark – heeft ook geen negatieve effecten. Een zonnepark is geen “gevoelige functie”.

Water

Het plangebied ligt in het beheersgebied van Waterschap Limburg. Aan de noordelijke zijde van het plangebied bevinden zich twee A-watgangen. Het betreft de Bokssloot (oostzijde) en een sloot genaamd Breedschen Peel (westzijde).

Figuur 13 Uitsnede van de Leggerkaart van Waterschap Limburg. In groen de projectlocatie en daaraan grenzend de A-watergangen Breedschen Peel (BP) Boksloot (Bs).

Planspecifiek

Intensief overleg heeft plaatsgevonden met Waterschap Limburg over de afwaterings- en infiltratiemogelijkheden. In het ontwerp is rekening gehouden met het lokaal vasthouden van regenwater en infiltreren. Daarbij is gekozen om een aardenwalleetje aan te brengen op de perceelgrens aan de oostzijde waarmee wordt geborgd dat bij hevige regenbuien het water ook de bodem infiltreert. Door WSL zijn de volgende voorwaarden meegegeven;

1. Circa 10% van het plangebied reserveren voor water
2. Rekening houden met hoogteverschillen in plangebied en omgeving
3. Uitvoeren van bodem- en infiltratieonderzoek en bepalen grondwaterstand
4. Toepassen voorkeursvolgorde voor de waterkwaliteit
5. Toepassen voorkeursvolgorde voor de waterkwantiteit
6. Toepassen voorkeurstabel afkoppelen
7. Infiltratie- en bergingsvoorzieningen in het plan dimensioneren op 100 mm per etmaal voor Noord Limburg met een beschikbaarheid van de gehele berging binnen 24 uur
8. Beheer en onderhoud regelen

En de volgende aandachtspunten;

- Grote hoogteverschillen met hoogtes en dalen
- Van nature drassige zones aanwezig langs waterlopen
- Locatie grenst aan 2 A-watergangen van waterschap
- A-watergangen van weinig ecologische waarde
- A-watergangen slechts Algemene Ecologische Functie
- Locatie in bufferzone ernstig verdroogd natuurgebied Mariapeel
- Boksloot doorsnijdt zandrug en deels in beton
- Breedschen Peel deels steil talud

- Watergangen hebben primair functie voor landbouw
- Geen ecologische maatregelen bij waterlopen maar op terrein
- Geen natuurvriendelijke oevers – geen toegevoegde waarde
- Water bergen op terrein en daarmee vergroten natuurwaarde

Waterschap Limburg heeft een positief pre-advies afgegeven, welke als bijlage is ingevoegd.

Ecologie

De bouw van een zonnepark kan effecten hebben op beschermde natuurwaarden en soorten. Ten behoeve van het aspect ecologie is een ecologisch onderzoek uitgevoerd door RSK Netherlands – een onafhankelijk adviesbureau. Een Quickscore flora en fauna is een toets die beoordeelt of beschermde flora en fauna in het plangebied kan voorkomen en/of beschermde natuurgebieden negatief worden beïnvloed. Ook wordt een inschatting gemaakt van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden op de mogelijk aanwezige beschermde flora en fauna op het plangebied.

De Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) bevat het juridisch kader voor het ecologisch onderzoek. Hoofdstuk 2 van de wet betreft de regels voor bescherming van de Natura 2000-gebieden en hoofdstuk 3 bevat de regels voor bescherming van soorten. Hoofdstuk 4 gaat in op het vellen van bomen in houtopstanden. Verder geldt een algemene zorgplicht op basis van art. 1.11 voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten.

Door RSK is geconcludeerd dat; gezien de aard en de afstand van de werkzaamheden tot de NNN, strategische reserveringen natuur, en tot Natura 2000-, weidevogel- en stiltegebieden, wordt aantasting van beschermde waarden of aldaar gevestigde flora en fauna niet verwacht, een nader onderzoek hiervoor is dus niet noodzakelijk en effecten door de geplande ingrepen worden uitgesloten.

In het onderstaande overzicht wordt een samenvatting gegeven van de mogelijk voorkomende beschermde flora en fauna die in en rondom het plangebied uit de gegevens bekend zijn. Daarnaast zijn de effecten van de geplande ingrepen vermeld die van invloed kunnen zijn op deze soorten. Tevens is beschreven of er vervolgonderzoek en/of een eventuele ontheffing nodig is.

Soortgroep	Soort of soorten	Tijdelijke en/of permanente effecten	Verbodsbepalingen Wnb	Vervolgstappen of maatregelen noodzakelijk
Flora, houtopstanden, reptielen, vissen en ongewervelden	n.v.t.	Geen	n.v.t.	Geen
Algemene broedvogels	Houtduif, koolmees, merel, spreeuw, vink, zwarte kraai en andere algemene broedvogels	Verstoren van broedende vogels en doden van individuen	Artikel 3.1, lid 1, 2 en 4.	Zorgplicht
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Grutto en wulp	Verstoren van broedende vogels, verstoren/doden van individuen, en/of vernieling van nesten en rustplaatsen	Artikel 3.1, lid 1, 2 en 4.	Voorzorgsmaatregelen
Vleermuizen	Gewone grootoorvleermuis en watervleermuis	Verstoren van individuen	Artikel 3.5, lid 2 en 4	Voorzorgsmaatregelen. Indien bomen gekapt worden nader onderzoek noodzakelijk
Grondgebonden zoogdieren	Waterspitsmuis en woelrat	Doden van individuen en/of vernietigen van vaste voortplantings- en rustplaatsen	Artikel 3.5, lid 2 en 4	Nader onderzoek noodzakelijk bij (grond)werkzaamheden aan de oevers
	Hermelijn, steenmarter, eekhoorn, das, wild zwijn en andere algemeen voorkomende zoogdieren	Doden van individuen en/of vernietigen van vaste voortplantings- en rustplaatsen	Artikel 3.10, lid 1a en 1b	Zorgplicht
Amfibieën	Kleine watersalamander, alpenwatersalamander en vinpootsalamander	Doden van individuen en/of vernietigen van vaste voortplantings- en rustplaatsen	Artikel 3.5, lid 2 en 4	Nader onderzoek noodzakelijk indien werkzaamheden buiten voortplantingsperiode plaatsvinden

Tabel 1 Soortgroepen en vervolgstappen

Wild

Voor het zonnepark is een landschappelijk inpassingsplan gemaakt. Dit kan aantrekkende werking krijgen op reeds aanwezig dieren in de omgeving. Door Staro is dit onderzocht (zie bijlage 14). Geconcludeerd kan worden dat er geen significante wijziging in de omgeving te verwachten valt.

Stikstof

Bij de aanleg van het zonnepark worden mobiele werktuigen gebruikt die stikstofoxiden (NO_x) uitstoten. Deze kunnen neerslaan als stikstof binnen Natura 2000-gebieden en leiden tot negatieve effecten voor natuur. In het kader van de Wet natuurbescherming, artikel 2.7, lid 2, dient te worden getoetst of significant negatieve effecten optreden als gevolg van de additionele depositie of dat deze kunnen worden uitgesloten. Indien significant negatieve effecten op beschermde gebieden niet kunnen worden uitgesloten is een Passende Beoordeling nodig en moet een vergunning Wnb worden aangevraagd.

De stikstofdepositie is voor de realisatie van het zonnepark berekend met behulp van de AERIUS-Calculator. In zowel de aanlegfase als de gebruiksfase is er geen sprake van stikstofuitstoot (0,00 mol N/ha/jaar).

De resultaten van de berekening en de uitgangspunten voor de berekening zijn bijgevoegd.

Externe veiligheid

Bij externe veiligheid gaat het om de veiligheid van mensen in een plangebied in relatie tot de opslag, het gebruik, de productie en het transport van gevaarlijke stoffen in of nabij het plangebied, voor zover die activiteiten risico's voor de bevolking kunnen geven.

Planspecifiek

Het zonnepark maakt geen kwetsbaar of bekend kwetsbaar object mogelijk waar langdurig personen verblijven. Het zonnepark vormt ook geen risicobron. Daarom is een toetsen aan externe veiligheid niet noodzakelijk.

Vormvrije MER

In onderdeel C en D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten in het kader van het omgevingsvergunning plan-m.e.r.-plichtig, project m.e.r.-plichtig of mer-beoordelingsplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Daarnaast dient het bevoegd gezag bij de betreffende activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, na te gaan of sprake kan zijn van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. Deze omstandigheden betreffen:

- de kenmerken van de projecten;
- de plaats van de projecten;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Onderzoek en conclusie In het Besluit milieueffectrapportage is opgenomen dat de aanleg, wijziging of uitbreiding van een landinrichtingsproject m.e.r.-beoordelingsplichtig is in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een oppervlakte van 125 hectare of meer (Besluit milieueffectrapportage, Bijlage onderdeel D9.2). De beoogde ontwikkeling blijft ruimschoots onder de drempelwaarde en is bovendien geen landinrichtingsproject, aangezien er geen ruilverkaveling plaatsvindt.

Opgemerkt dient te worden dat voor activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, toch dient te worden nagegaan of er sprake kan zijn van belangrijke gevolgen voor het milieu. Gelet op de kenmerken van het project zoals het kleinschalige karakter in vergelijking met de drempelwaarden uit het Besluit m.e.r., de plaats van het project (op ruime afstand van Natura 2000-gebieden en de EHS waardoor deze door de ontwikkeling niet worden beïnvloed) en de kenmerken van de potentiële effecten zullen geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Dit blijkt ook uit de onderzoeken van de verschillende milieuaspecten zoals deze in de vorige paragrafen zijn opgenomen. Voor deze ruimtelijke onderbouwing is dan ook geen m.e.r.-procedure of m.e.r.-beoordelingsprocedure noodzakelijk conform het Besluit m.e.r.

Conclusie Omgevingsaspecten

Het project voldoet aan de toetsingskaders voor diverse relevant sectorale aspecten. Het beleid en de normstelling staat de beoogde ontwikkeling van het project geenszins in de weg.

Hoofdstuk 6 - Economische en maatschappelijke haalbaarheid

Economische haalbaarheid

In de Wet ruimtelijke ordening is de Grondexploitatiewet opgenomen. De Grondexploitatiewet heeft als doelstelling een goede regeling te treffen voor het kostenverhaal en locatie-eisen bij particuliere grondexploitatie. Belangrijk daarbij is dat het stelsel rechtszekerheid biedt en partijen niet meer de kans krijgen het kostenverhaal te ontwijken. De regering wil meer transparantie, zeggenschap voor de consument en concurrentie. Ook streeft zij naar een regeling die recht doet aan de belangen van zowel gemeenten, als particuliere eigenaren en derde-belanghebbenden. In de wet blijft vrijwillige samenwerking voorop staan, in welke vorm dan ook, omdat gebleken is dat de gemeenten en particuliere eigenaren daar de voorkeur aan geven, maar sluit niet uit dat de gemeente bepaalde zaken kan afdwingen. Daarom is gekozen voor voortzetting van een gemengd stelsel voor grondexploitatie met zowel een privaatrechtelijk, als publiekrechtelijk spoor. Eén van de belangrijkste onderwerpen in de wet is het verplichtende karakter van kostenverhaal. Kostenverhaal is niet langer een bevoegdheid van de gemeente, maar een verplichting. Het verhalen van kosten kan de gemeente zowel op basis van de publiekrechtelijke (via een exploitatieplan), als de privaatrechtelijke weg (via een overeenkomst). Een exploitatieplan is verplicht, tenzij het kostenverhaal anderszins (bijvoorbeeld door een overeenkomst) is verzekerd. Tussen de initiatiefnemers van Zonnepark Spiesberg en de gemeente Peel en Maas wordt een anterieure overeenkomst gesloten.

Verder is voor de financiële haalbaarheid van het project een SDE++ subsidie zeer wenselijk. Deze subsidie wordt aangevraagd na de verlening van de omgevingsvergunning.

Aangezien het lokale elektriciteitsnet niet altijd beschikbaar is voor teruglevering van de hier opgewekte elektriciteit, is het voornemen om de groene elektriciteit om te zetten in groene waterstof in de waterstofproductie-unit bij Recreatiepark De Schatberg en/of aan het openbare elektriciteitsnet te leveren. De Schatberg krijgt daarmee een unieke kans om verder te verduurzamen door onder andere de restwarmte die vrijkomt bij de productie van waterstof, in te zetten bij het verwarmen van het zwembad.

De kosten voor de ontwikkeling, de ruimtelijke onderbouwing en verdere stukken voor de aanvraag omgevingsvergunning zijn/worden door de aanvrager gedragen en maken onderdeel uit van de anterieure overeenkomst tussen de initiatiefnemers van Zonnepark Spiesberg en de gemeente Peel en Maas. Vanuit het plan vloeien geen overige kosten of risico's voort die voor rekening van de gemeente zijn. De gemeente brengt leges in rekening voor de behandeling van de omgevingsvergunningaanvraag. Hiermee zijn kosten en risico's verdeeld.

Eind 2021 en begin 2022 is er in gesprek getreden met de omwonenden en andere belanghebbenden, aan het begin van de planvorming. In de bijlage is het Participatiedossier opgenomen. Er is gewerkt volgens het werkconcept "Samen Ontwerpend Ontwikkelen", waarbij er samen met de belanghebbenden op zoek is gegaan naar de best passende manier om lokaal het beste maatschappelijk rendement te behalen om daarmee optimaal impact te maken in de omgeving. In het profijtplan is veel ruimte geschetst voor financiële participatie. Voor het zonnepark is de voorkeur om op termijn het eigenaarschap 100% lokaal te beleggen, bij aanvang is 50% afgesproken en vastgelegd met de oprichting van Zonnepark Spiesberg BV.

Verdere afspraken voor lokaal profijt zijn;

- Obligaties -> meedoen kan vanaf € 250,-
- Jaarlijkse storting van 0,50 euro per opgewekte MWh, gedurende de gehele exploitatie van het zonnepark
- Het omgevingsfonds investeert in de directe omgeving van Spiesberg, bijvoorbeeld zon op dak stimuleren, investeren in bos, energiearmoede tegengaan, verduurzaming omliggende woningen, o.i.d.
- Fondsbeheer vindt lokaal plaats door energiecoöperatie Peel Energie
- De omwonenden profiteren het meeste van het zonnepark

Maatschappelijke haalbaarheid

Omgevingsdialoog

Eind 2021 en begin 2022 is er in gesprek getreden met de omwonenden en andere belanghebbenden, aan het begin van de planvorming. Er is gewerkt volgens het werkconcept “Samen Ontwerpend Ontwikkelen”, waarbij er samen met de belanghebbenden ook op zoek is gegaan naar een passende en goede landschappelijke inpassing. Met elkaar is op basis van consensus besloten dat er draagvlak en maatschappelijke haalbaarheid is voor dit zonnepark op deze locatie. Dit is vastgelegd in het Participatiedossier, welke is opgenomen in de bijlage.

De tijdslijn betreft;

- 17-04-2021 -> De directe omgeving ontvangt persoonlijk eerste brief met info over het te ontwikkelen Zonnepark Spiesberg.
- 17-07-2021 -> De directe omgeving ontvangt persoonlijk tweede brief met info over het te ontwikkelen Zonnepark Spiesberg
- 05-08-2021 -> Overleg afvaardiging Peel Energie en MorgenZon met Dorpscommissie/Coöperatie Grashoek over Zonnepark Spiesberg
- 28-09-2021 -> De directe omgeving ontvangt persoonlijk derde brief met info over het te ontwikkelen Zonnepark Spiesberg. Iedereen wordt uitgenodigd voor een buurtpanel op locatie (Boerderij Hoogendoorn) Dorpscommissie Laeve Grashoek en vertegenwoordigers van gemeente Peel en Maas zijn hiervoor uitgenodigd. Tevens staat in deze brief de aankondiging van een brede informatiebijeenkomst op 20 oktober in het dorpshuis De Ankerplaats en de aankondiging van de eerste twee gebiedsateliers op 10 november en 24 november
- 16-10-2021 -> Buurtpanel op locatie (Boerderij Hoogendoorn)
- 20-10-2021 -> Algemene informatiebijeenkomst in de Ankerplaats Grashoek
- 10-11-2021 -> Gebiedsatelier 1 in de Ankerplaats Grashoek
- 15-12-2022 -> Gebiedsatelier 2, digitaal vanwege corona.
- 05-08-2022 -> Periode van stilte rondom Zonnepark Spiesberg. Omgeving toch even informeren via een ansichtkaart en tevens uitnodiging voor een buurtborrel op locatie bij Victor Hoogendoorn
- 21 september 2022 -> bijpraatavond in de Ankerplaats Grashoek
- 20 september 2023 -> bijpraatavond in de Ankerplaats Grashoek

In het Participatiedossier in de bijlage zijn betreffende brieven, uitnodigingen, verslagen, gebruikte presentaties, aanwezigheidslijsten etc. ter informatie opgenomen.

Algeheel kan worden gesteld dat de omwonenden positief staan tegenover het realiseren van een zonnepark op deze locatie. Tijdens de bijpraatavond op 21 september 2022 is consensus bereikt omtrent het voorliggende ontwerp en het indienen van de vergunningsaanvraag.

Terinzagelegging

De ontwerp omgevingsvergunning ligt op basis van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht gedurende 6 weken ter inzage. Tijdens de termijn van terinzagelegging kan eenieder zowel mondeling als schriftelijk zijn zienswijzen over het plan naar voor brengen alsook ten aanzien van de ontwerp omgevingsvergunning bij het college van burgemeester en wethouders.

De ontwerp omgevingsvergunning met alle bijlagen is digitaal te raadplegen via de website van de landelijke informatievoorziening voor ruimtelijke plannen: www.Ruimtelijkeplannen.nl

Juridische haalbaarheid

De ontwikkelpercelen zijn in eigendom van a.s.r. Real Estate en worden verpacht. Initiatiefnemer heeft zowel met de eigenaar als pachter overeenstemming over het gebruik van de percelen vastgelegd in overeenkomsten. Na vergunningverlening wordt een recht van opstal gevestigd.

De voorliggende ruimtelijke onderbouwing maakt onderdeel uit van de vergunningaanvraag. Op basis van de onherroepelijke vergunning kan worden gestart met de realisatie van het zonnepark.

Hoofdstuk 7 – Resultaten vooroverleg

Voorliggende document is de definitieve versie van de Ruimtelijke Onderbouwing voor Zonnepark Spiesberg. Dit document is zorgvuldig tot stand gekomen door alle belanghebbenden (o.a. Waterschap Limburg, gemeente Peel & Maas en Provincie Limburg) te consulteren en op- en aanmerkingen gedegen af te wegen en te verwerken. Met diverse landschappelijke experts (gemeente en provinciaal) is intensief samengewerkt en afgestemd om te komen tot voorliggende gedragen inpassing. De meest impactvolle wijzigingen zijn geweest;

- Aanvullingen en wijzigingen in de Ruimtelijke Onderbouwing;
 - o Toets aan de oude Provinciale Omgevingsverordening (2014) en niet aan de nieuwe Provinciale omgevingsverordening (in werking per 1-1-2024). Hierbij is o.a. verwezen naar de Bronsgroene landschapszone i.p.v. de Groenblauwe mantel.
 - o De instructieregels zijn expliciet overgenomen uit de Provinciale Omgevingsverordening in een tabel waarbij expliciet is aangegeven dat en hoe aan de regel is voldaan
 - o Een paragraaf “Hydrologisch Systeem Analyse” is toegevoegd op basis van een toetsing door de Provincie op dit onderdeel
 - o Onderbouwing van de zonneladder n.a.v. uitspraak rechter bij Zonnepark de Schorf (extra bijlage)
 - o Onderbouwing t.a.v. wildschade n.a.v. uitspraak rechter bij Zonnepark de Schorf (extra bijlage)
 - o Het winnen van de maatschappelijke tender is minder expliciet opgenomen
 - o Netcongestie / koppeling met groene waterstof, is duidelijker beschreven
 - o De inhoudelijke bepaling t.a.v. de overeengekomen (anterieure overeenkomst) opruimplicht en financiële afdracht in kwaliteitsfonds is expliciet opgenomen.
 - o De manier waarop zinkvervuiling in de bodem wordt voorkomen is beschreven
 - o De RES Noord- en Midden Limburg is uitgebreider opgenomen
 - o Meermaals benoemd dat project “in een vergevorderd stadium van participatie is” en zodoende doorgang mag vinden, ondanks brief van minister en aangescherpt provinciaal beleid
- Aanscherping Landschaps-, biodiversiteits-, en waterplan op de onderdelen;
 - o Beschrijven typen en soorten inclusief aantallen
 - o Concrete leringspunten uit WUR studie alsook aandachtspunten Waterschap Limburg beschreven en hoe meegenomen in ontwerp
 - o Meerdere profielen en dwarsdoorsneden uitgewerkt en ingevoegd
 - o Toelichting opgenomen omtrent lichtdoorlatendheid bifacial panelen
 - o Inpassing oost/west en zuid opstelling verder onderbouwd
 - o Detailinformatie verwerkt over hekwerk, onderhoudspaden, trafo’s, camera’s etc.
 - o Werking dam
 - o Mogelijkheid tot begroeiing onder de (licht-doorlatende) zonnepanelen is nader beschreven
 - o Onderbouwing bijdrage kwaliteitsfonds conform Kwaliteitskader Buitengebied is opgenomen
- Nadere productinformatie is verstrekt t.b.v. constructieve beoordeling onderstel zonnepanelen / tafels

BIJLAGEN

1. Landschappelijk inpassingstekening
2. Participatie dossier
3. Archeologisch onderzoek
4. Quicksan Flora & Fauna
5. Verkennend bodemonderzoek NEN 5725
6. Infiltratie-onderzoek
7. Aeries rapportage
8. Akkoord Rijkswaterstaat
9. Akkoord TenneT
10. Voorwaarden Veiligheidsregio
11. Pre-Advies Waterschap Limburg
12. Landschaps,- water en biodiversiteitsplan
13. Akkoord Principeverzoek Waterstof Horst aan de Maas
14. Beoordeling Biodiversiteitsplan Zonnepark Spiesberg (STARO)
15. Onderbouwing zonnevelden Zonneladder Peel en Maas “Zonnevelden Peel en Maas – Onderbouwing voor het oprichten van zonnevelden op landbouwgronden (trede 4 zonneladder Peel en Maas)” – versie 6 september 2024 – documentnummer 3017242
16. Toetsing HSA d.d. 11 september 2024